રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : જે માણસ આ વાતથી ખુશ હોય કે તે અલ્લાહ તઆલાથી રાજીખુશીથી મુલાકાત કરે તો તે મારા ઉપર પુષ્કળ પ્રમાણમાં દુરૂદ પઢે. (દયલમી, અલ્ કવલુલ્ બદીઅ્ : ૧૧૭)

જરા વિચારો, મારા ભાઈઓ ! અલ્લાહની મુલાકાત હક્ક અને સત્ય છે. અમુકની મુલાકાત જયારે અલ્લાહથી થશે તો તેમનાથી અલ્લાહ સખત નારાજ અને ગુસ્સામાં હશે.

જયારે અહિંયા દુરૂદ શરીફ પઢવા ઉપર બશારત (ખુશખબરી) છે કે જે માણસ પુષ્કળ દુરૂદ શરીફ પઢશે તો તે રાજીખુશીથી અલ્લાહથી મુલાકાત કરશે–મળશે. **મારા ભાઈઓ !** અલ્લાહની મુલાકાત રાજીખુશીથી થાય અને તેના ક્રોધ–કોપ, નારાજગી વગર સલામતીની સાથે મુલાકાત થાય એ બહુ જ મોટી કામિયાબી છે. અલ્લાહ પાક પુષ્કળ મોટા પ્રમાણમાં તમામને દુરૂદ પઢવાની તૌફીક આપે, આમીન !

(૬) એક દુરૂદ અલ્લાહની સિત્તેર રહમતો અને ફરિશ્તાઓની સિત્તેર દુઆઓનું નિમિત્ત

ફઝીલત : હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અમ્ર ઈબ્ને આસ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે જે માણસ હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ઉપર એક વખત દુરૂદ શરીફ પઢશે તો તેના ઉપર અલ્લાહ તઆલાની સિત્તેર (૭૦) રહમતો નાઝિલ થશે અને તેને ફરિશ્તાઓની સિત્તેર (૭૦) દુઆઓ નસીબ થશે.

(તરગીબ : ૨/૪૯૭)

વિવરણ : અલ્લાહની મગફિરત માટે તો ફક્ત એક જ રહમત કાફી અને બસ છે. જયારે અહિંયા તો ૭૦ રહમતો

મળશે, જે ઈ. અ. તેના દરજાત બુલંદ કરવા માટે હશે અને આ તો ફક્ત એક વખત પઢવાના ઉપર જ આટલો અજર અને સવાબ છે. અલ્લાહ પુષ્કળ અમલની તૌફીક આપે, આમીન !

(૭) બધાં જ દુરૂદ શરીફો કરતાં સર્વશ્રેષ્ઠ દુરૂદ શરીફ

દુરૂદે ઈબ્રાહીમ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
صَلَّيْتَ عَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ
حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَّعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ
وَعَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط

ફઝીલત : આ દુરૂદ શરીફનું નામ ''દુરૂદે ઈબ્રાહીમ'' છે અને બધાં દુરૂદ શરીફો કરતાં આ દુરૂદ શરીફ સર્વશ્રેષ્ઠ છે. દરેક બુઝુર્ગે આ દુરૂદ શરીફ સર્વશ્રેષ્ઠ હોવાની ભલામણ કરી છે. અલ્લાહના નેક બંદાઓએ પોતાની કિતાબોમાં આ દુરૂદ શરીફની ઘણી જ તાકીદ કરેલી છે. નમાઝના કા'દહમાં પણ આ દુરૂદ શરીફ પઢવામાં આવે છે.

(ફઝાઈલે દુરૂદ, ફઝાઈલે આ'માલ)

(૮) એક હજાર દિવસ સુધી સવાબ રળી (મેળવી) આપનારા દુરૂદ શરીફો

(૧)

جَزَى اللّٰهُ عَنَّا مُحَمَّدًا مَّا هُوَ اَهْلُهٗ ط

ફઝીલત : જે માણસ આ દુરૂદ શરીફને એક વખત પણ પઢશે તો સિત્તેર (૭૦) ફરિશ્તાઓ એક હજાર (૧,૦૦૦) દિવસ સુધી તે માણસના નામ–એ–આ'માલમાં સવાબ લખતાં લખતાં થાકી જશે. (ફઝાઈલે આ'માલ)

(૨)

جَزَى اللّٰهُ عَنَّا سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا بِمَا هُوَ اَهْلُهٗ ط

ફઝીલત : જે માણસ આ દુરૂદ શરીફ પઢશે તો ખરેખર સિત્તેર (૭૦) જેટલા ફરિશ્તાઓ એક હજાર (૧,૦૦૦) દિવસ સુધી તેનો સવાબ લખતાં લખતાં થાકી જશે. (તબરાની)

(૩)

جَزَى اللّٰهُ عَنَّا مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَا هُوَ اَهْلُهٗ ط

ફઝીલત : ઈમામ શુઅરાની (રહ.) પોતાની કિતાબ ''કશ્ફુલ ગુમ્મહ''માં ફરમાવે છે કે જનાબ મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું કે જ્યારે કોઈ માણસ ઉપરના દુરૂદ શરીફને એક વખત પણ પઢશે તો સિત્તેર (૭૦) ફરિશ્તાઓ તે માણસના નામ–એ–આ'માલમાં સવાબ લખતાં–લખતાં થાકી જશે. (કશ્ફુલ ગુમ્મહ)

(૪) એક હજાર (૧૦૦૦) દિવસ સુધી સવાબ રળી (મેળવી) આપનારું દુરૂદ શરીફ :

''તબરાની''ની રિવાયત અનુસાર હઝરત જાબિર (રદિ.)ની રિવાયતથી હુઝૂર નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)નો આ ઈરશાદ નકલ થયો છે કે, જે માણસ સવાર–સાંજ આ (નીચે દર્શાવેલું) દુરૂદ શરીફ પઢયા કરશે, તો એ દુરૂદ એનો સવાબ લખનારાઓ (ફરિશ્તાઓ)ને એક હજાર દિવસ સુધી મશક્કત (કષ્ટ)માં મૂકી દેશે. મશક્કતમાં નાખવાનો ભાવાર્થ એ છે કે, તેઓ એક હજાર દિવસ સુધી એનો સવાબ લખતાં લખતાં થાકી જશે :

اَللّٰهُمَّ رَبَّ مُحَمَّدٍ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ
مُحَمَّدٍ وَّاجْزِ مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مَا هُوَ اَهْلُهٗ ط

(ફઝાઈલે દુરૂદ : ૪૫)

(૫) હજાર દિવસ સુધી સવાબ પામવાનું દુરૂદ :

صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّجَزَاهُ
عَنَّا مَا هُوَ اَهْلُهٗ ط

સલ્લલ્લાહુ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ જઝાહૂ અન્ના મા હુ-વ અહ્લુહ્.

ફઝીલત : જે માણસ આ દુરૂદ શરીફ પઢશે તો સવાબ લખનારા સિત્તેર (૭૦) ફરિશ્તા એક હજાર (૧,૦૦૦) દિવસ સુધી એનો સવાબ લખતા રહેશે. (ઝરીઅતુલ વુસૂલ....૧૭૭)

(૯) અઝાન પછી પઢવાથી શફાઅત વાજિબ થઈ જશે

(૧) હઝરત જાબિર (રદિ.)થી રિવાયત છે કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : જે માણસ મુઅઝ્ઝિનની અઝાન પછી આ દુરૂદ શરીફ પઢશે, તો એના માટે મારી શફાઅત વાજિબ થઈ જાય છે :

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّآمَّةِ وَالصَّلٰوةِ
الْقَائِمَةِ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ
وَاَعْطِهِ الْوَسِيْلَةَ وَالشَّفَاعَةَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ط

(ઈબ્નુસ્સુન્ની, અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્ : ૧૮૦)

(૨) હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : જે માણસ અઝાન વખતે આ (નીચે દર્શાવેલી) દુઆ પઢશે, તો એના માટે મારી શફાઅત વાજિબ છે :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّبَلِّغْهُ دَرَجَةَ
الْوَسِيْلَةِ عِنْدَكَ وَاجْعَلْنَا فِيْ شَفَاعَتِهٖ

يَوْمَ الْقِيَامَةِ ط

(તબરાની, અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્ : ૧૮૨)

(૩) હઝરત અનસ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : જે માણસ અઝાનના સમયે (અઝાન પછી) આ દુરૂદ શરીફ પઢશે તો તે મારી શફાઅત પામશે :

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّآمَّةِ وَالصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ اَعْطِ مُحَمَّدًا سُؤْلَهٗ ط

(અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્ : ૧૮૨)

(૪) હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસ્ઊદ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : જે પણ મુસલમાન નમાઝની અઝાન સાંભળે (અને નીચે દર્શાવેલું દુરૂદ પઢે) તો મારા ઝિમ્મે કિયામતના દિવસે એની શફાઅત વાજિબ થઈ જશે :

اَللّٰهُ اَكْبَرُ ط اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ ط اَللّٰهُمَّ اَعْطِ مُحَمَّدَ اِلْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَاجْعَلْ فِى الْاَعْلِيْنَ دَرَجَتَهٗ وَفِى الْمُصْطَفِيْنَ مَحَبَّتَهٗ وَالْمُقَرَّبِيْنَ ذِكْرَهٗ ط

(૧૦) નબવી શફાઅત અને ગવાહી પ્રાપ્ત થશે

(૧) હઝરત અબૂ હુરયરહ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે, નબીએ અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : જે માણસ આ (નીચે દર્શાવેલું) દુરૂદ શરીફ પઢશે, તો કિયામતના દિવસે એના હકમાં ગવાહી આપીશ અને એના માટે હું શફાઅત કરીશ.

(અલ્ અદબુલ્ મુફરદ : ૧૯૩, નુઝુલુલ્ અબરાર : ૧૬૭)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰٓی اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰٓی اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ وَبَارِكْ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰٓی اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰٓی اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ وَتَرَحَّمْ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا تَرَحَّمْتَ عَلٰٓی اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰٓی اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ ط

(૨) હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમની શફાઅત વાજિબ થશે :

નીચે દર્શાવેલ દુરૂદ શરીફ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસ્ઊદ (રદિ.)થી મરફૂઅન્ મરવી છે. બીજી એક હદીસમાં વર્ણન છે કે જે માણસ મારા માટે વસીલાની દુઆ કરશે એના પર મારી શફાઅત (સિફારિશ) ઊતરશે, એટલે કે પ્રમાણિત–નક્કી થઈ જશે.

બીજા ઠેકાણે ઈરશાદ છે કે વાજિબ થઈ જશે.

દુરૂદ શરીફ નીચે પ્રમાણે છે :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى (سَيِّدِنَا) مُحَمَّدٍ وَّاَبْلِغْهُ
الْوَسِيْلَةَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيْعَةَ مِنَ الْجَنَّةِ ط
اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِى الْمُصْطَفِيْنَ مَحَبَّتَهٗ وَفِى
الْمُقَرَّبِيْنَ مَوَدَّتَهٗ وَفِى الْاَعْلِيْنَ ذِكْرَهٗ
اَلسَّلَامُ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ ط

(ફઝાઇલે દુરૂદ, ઝખીર–એ–આખિરત)

(૩) શફાઅત વાજિબ થશે :

ફઝીલત : ઈમામ સખાવી (રહ.)એ ''અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્'' નામની કિતાબમાં ''ઇબ્ને અબી આસિમ''થી મરફૂઅન્ રિવાયત નકલ કરી છે કે જે માણસ સાત (૭) જુમ્આ સુધી દર જુમ્આ (શુક્રવાર)એ સાત વખત ઉપરના દુરૂદ શરીફને પઢશે, તો તેને માટે શફીઉલ મુઝનબીન (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ની શફાઅત જરૂર થશે. આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર તે માણસની શફાઅત વાજિબ થઇ જશે. (અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ
النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ صَلٰوةً تَكُوْنُ لَكَ رِضًى
وَّلَهٗ جَزَاءً وَّلِحَقِّهٖ اَدَاءً وَّاَعْطِهِ الْوَسِيْلَةَ
وَالْفَضِيْلَةَ وَالْمَقَامَ الْمَحْمُوْدَ الَّذِىْ وَعَدْتَّهٗ

وَاَجْزِهٖ عَنَّا مَا هُوَ اَهْلُهٗ وَاَجْزِهٖ اَفْضَلَ مَاجَازَيْتَ بِهٖ نَبِيًّا عَنْ قَوْمِهٖ وَرَسُوْلًا عَنْ اُمَّتِهٖ وَصَلِّ عَلٰى جَمِيْعِ اِخْوَانِهٖ مِنَ النَّبِيِّيْنَ وَالصَّالِحِيْنَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ ط

(૪) શફાઅત વાજિબ થશે :

ફઝીલત : નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું કે જે માણસ આ દુરૂદ શરીફને પઢશે તેના માટે મારી શફાઅત વાજિબ થશે. એક રિવાયત આ પ્રમાણે પણ જોવામાં આવી છે કે એ દુરૂદ શરીફ પઢવાવાળા પર મારી શફાઅત ઝરૂરી અને લાઝિમી યાને વાજિબ છે.

(દુરૂદો સલામ, દારુલ ઉલૂમ કંથારીઆ, પ્રકાશન નં. ૨૪૭)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ صَلٰوةً تَكُوْنُ لَكَ رِضَاءً وَّلِحَقِّهٖ اَدَاءً وَّاَعْطِهِ الْوَسِيْلَةَ وَالْمَقَامَ الَّذِىْ وَعَدْتَّهٗ ط

(અલકવલુલ બદીઅ)

(૫) શફાઅત વાજિબ થશે :

ફઝીલત : રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ઈરશાદ ફરમાવ્યો : જે માણસ આ દુરૂદ શરીફ પઢશે તો તેના માટે મારી શફાઅત વાજિબ છે.

(તબરાની)

اَللّٰھُمَّ رَبَّ ھٰذِهِ الدَّعْوَةِ الْقَائِمَةِ وَالصَّلٰوةِ
النَّافِعَةِ صَلِّ اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّارْضَ عَنِّيْ
رِضًا لَّا تَسْخَطُ بَعْدَهٗ اَبَدًا ط

(૬) દરેક ફર્ઝ નમાઝ પછી દુરૂદ :

હઝરત અબૂ ઉમામહ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : જે માણસ દરેક ફર્ઝ નમાઝ પછી આ (નીચે દર્શાવેલું) દુરૂદ શરીફ પઢશે તો એના માટે કિયામતના દિવસે મારી શફાઅત વાજિબ થઈ જશે :

اَللّٰھُمَّ اَعْطِ مُحَمَّدَ نِ الْوَسِيْلَةَ وَاجْعَلْ فِي
الْمُصْطَفِيْنَ مَحَبَّتَهٗ وَفِي الْعَالَمِيْنَ دَرَجَتَهٗ
وَفِي الْمُقَرَّبِيْنَ دَارَهٗ ط

(તબરાની, અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્ : ૧૬૮)

(૭) સિફારિશ માટેનું દુરૂદ શરીફ :

اَللّٰھُمَّ اَعْطِ سَيِّدَنَا مُحَمَّدَ نِ الْوَسِيْلَةَ
وَاجْعَلْ فِي الْمُصْطَفِيْنَ مَحَبَّتَهٗ وَفِي الْعَالَمِيْنَ
دَرَجَتَهٗ وَفِي الْمُقَرَّبِيْنَ دَارَهٗ ط

ફઝીલત : કોઈ પણ ફર્ઝ નમાઝ બાદ જે કોઈ આ દુરૂદ શરીફ પઢશે તો કિયામતના દિવસે સિફારિશ મેળવશે.

(ઝાદુલ મુત્તકીન, પ્રકાશન નં. ૨૪૬)

(૮) શફાઅત તથા હુસ્ને ખાતિમહની બશારત :

ફઝીલત : જે માણસ આ દુરૂદ શરીફને હંમેશા પઢતો રહેશે તો કિયામતના દિવસે તે માણસ માટે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમની શફાઅત વાજિબ થઈ જશે. (ફઝાઈલે આ'માલ)

ફઝીલત : હુઝૂર રસૂલે કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ના ઈરશાદ મુજબ આ દુરૂદ શરીફ પઢનારા માટે હુઝૂરે અકદસ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ની શફાઅત વાજિબ થશે, જેમાં એના હુસ્ને ખાતિમહની બશારત છે.

(ઝરીઅતુલ વુસૂલ....૧૨૭)

(૯) اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّاَنْزِلْهُ الْمَقْعَدَ الْمُقَرَّبَ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

ઉપરાક્ત અહાદીસમાં દુરૂદ શરીફ પઢવાની ખુસૂસી ફઝીલત બયાન કરવામાં આવી છે કે દુરૂદ શરીફ પઢનાર માટે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમની શફાઅત લાઝિમ થશે. આ કારણે આ દુરૂદો પૈકી કોઈપણ દુરૂદ પઢવાનો મા'મૂલ બનાવી લેવો જોઈએ, જેથી કિયામતના મેદાનમાં આ અમોલી દોલત (શફાઅત) નસીબ થાય.

ખુલાસો :– મારા ભાઈઓ ! કિયામતના દિવસે મેદાને મેહશરમાં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમની શફાઅત ફક્ત તે લોકો માટે જ છે, જે આ દુનિયાથી ઈમાનની સાથે મૃત્યુ પામ્યા હશે. તે મુઅમિનો માટે જ છે. આ કારણે આ દુરૂદો પઢવાનો મા'મૂલ બનાવી લેવો જોઈએ. બધાં ન પઢાય તો આ દુરૂદો પૈકી કોઈપણ એક (૧) દુરૂદ શરીફ પઢવાનો મા'મૂલ

બનાવી લેવો જોઇએ.

જરા વિચારો ! ઇન્શાઅલ્લાહ આ દુરૂદ શરીફ પઢનાર માટે ''હુસ્ને ખાતિમહ''ની બશારત છે. આ દુનિયાથી ઈમાનની સાથે જવું એ બહુ જ મોટી કામિયાબ છે. અલ્લાહપાક અમલ કરવાની અને કરાવવાની તૌફીક આપે, આમીન.

كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ؕ وَاِنَّمَا تُوَفَّوْنَ اُجُوْرَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَاُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ؕ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ﴿۱۸۵﴾ (ال عمران ۳:۱۸۵)

દરેક જીવને મૌતની સજા ચાખવાની છે અને કિયામતના દિવસે તમને તમારા આ'માલનો સંપૂર્ણ બદલો આપવામાં આવશે. પછી જે કોઇ (તે દિવસે) દોઝખથી દૂર રખાયો અને જન્નતમાં દાખલ કરાયો તો તે કામિયાબ જ થઇ ગયો અને આ દુનિયાનું જીવન તો ધોકાની પૂંજી સિવાય કંઇ જ નથી.

(સૂરએ આલિ ઇમરાન : ૧૮૫)

(૧૧) દસ કરોડ ગુનાહ માફ, દસ કરોડ નેકીઓ મળશે અને દસ કરોડ દરજ્જાઓ બુલંદ થશે

اَللّٰهُمَّ يَادَائِمَ الْفَضْلِ عَلَى الْبَرِيَّةِ

يَابَاسِطَ الْيَدَيْنِ بِالْعَطِيَّةِ

يَاصَاحِبَ الْمَوَاهِبِ السَّنِيَّةِ ج

صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ خَيْرِ الْوَرٰى
سَجِيَّةً وَّاغْفِرْ لَنَا يَاذَا الْعُلٰى فِيْ هٰذِهِ
الْعَشِيَّةِ ط

મહાન ફઝીલત : જે માણસ ઉપરના દુરૂદ શરીફને જુમ્આની રાત્રે (જુમે'રાતનો સૂરજ ડૂબ્યા પછી) દસ (૧૦) વખત પઢશે તો અલ્લાહ પાક તેના ૧૦ કરોડ ગુનાહ માફ કરી દેશે, ૧૦ કરોડ નેકીઓ આપશે તથા તેના ૧૦ કરોડ દરજ્જાઓ બુલંદ કરશે.

(અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્)

આ દુરૂદ શરીફ પઢનારને આખિરતમાં ઘણો જ મહાન અજર–બદલો મળશે, ઈન્શા અલ્લાહ.

(૧૨) સમગ્ર મખ્લૂકનાં બરાબર સવાબ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدِ ‪ِ‬النَّبِيِّ عَدَدَ
مَنْ صَلّٰى عَلَيْهِ مِنْ خَلْقِكَ وَصَلِّ
عَلٰى مُحَمَّدِ ‪ِ‬النَّبِيِّ كَمَا يَنْبَغِيْ لَنَا
اَنْ نُّصَلِّيَ عَلَيْهِ وَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدِ
‪ِ‬النَّبِيِّ كَمَا اَمَرْتَنَا اَنْ نُّصَلِّيَ عَلَيْهِ ط

ફઝીલત : જે માણસ ઉપરના દુરૂદ શરીફને દરરોજ સવારે દસ (૧૦) વખત પઢશે તો તે માણસ તેના કારણે તમામે તમામ મખ્લૂકના અમલોના જેટલો સવાબ હાસિલ કરે છે.

(દૂર્રે મન્પૂર)

હઝરત અબૂબક્ર સિદ્દીક (રદિ.) ફરમાવે છે કે હું રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ની પાસે હાજર હતો. અચાનક એક માણસ હુઝૂરે અકદસ (સલ.)ની પાસે આવ્યા અને સલામ કરી. રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ એમને સલામનો જવાબ દીધો અને આપનો નૂરવંત ચહેરો (ખૂશીથી) ચકચકિત થઇ ઊઠયો અને આપ (સલ.)એ એમને પોતાની પાસે બેસાડી લીધા. પછી તે સજ્જન (જે કામ અર્થે આવ્યા હતા તે) પોતાનું કામ કરી ચૂક્યા (તો જવા માટે) ઊઠયા (અને જયારે થોડાક દૂર ચાલ્યા ગયા) તો રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ (મને) ફરમાવ્યું : હે અબૂ બક્ર ! આ એવો માણસ છે કે દરરોજ (સમગ્ર) પૃથ્વી(ના પટ પર) વસતા લોકોના અમલના બરાબર આ (એકલા માણસ)નાં અમલ (અલ્લાહ તઆલાને ત્યાં) પહોંચાડવામાં આવે છે. હઝરત અબૂ બક્ર સિદ્દીક (રદિ.) ફરમાવે છે : મેં અરજ કરી (યા રસૂલલ્લાહ !) : આ (આટલો સવાબ એને દરરોજ) કેમ મળે છે ?

આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું : આ માણસ જ્યારે સવારે ઊઠે છે તો મારા પર દસ વાર (એવું) દુરૂદ શરીફ પઢે છે (જે પોતાના સવાબમાં) આખી મખ્લૂકના દુરૂદોના બરાબર છે. મેં અરજ કરી (યા રસૂલલ્લાહ !) : તે કયું દુરૂદ છે ? આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું કે તે દુરૂદ આ છે.

(દારકુત્ની, ઈબ્ને માજહ)

(૧૩) ઈમાનની સલામતી માટેનું દુરૂદ શરીફ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
وَعَلٰٓى اٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلِّمْ
بِعَدَدِ كُلِّ حَرْفٍ جَرٰى بِهِ الْقَلَمُ ط

ફઝીલત : જે કોઇ ઉપરનું દુરૂદ શરીફ મગરિબની નમાઝ બાદ, કોઈની સાથે વાત કર્યા વગર દસ વખત પઢશે તો તે માણસ ઈમાનની સલામતી સાથે મૃત્યુ પામશે.

(હુબ્બે નસીમ)

(૧૪) જન્નતી પક્ષીની દુઆએ મગફિરતનો અજીબ નુસખો

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى كُلِّ حَالٍ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اَهْلِ بَيْتِهٖ

ફઝીલત : જે માણસ છીંક આવવા પર આ દુરૂદ પઢશે તો અલ્લાહ તઆલા તરફથી એક પક્ષી પેદા થશે, જે અર્શની નીચે (પોતાની પાંખો) ફફડાવતું રહેશે અને અરજ કરશે કે (હે અલ્લાહ !) આ દુરૂદ શરીફ પઢવાવાળાને બખ્શી દે.

(ઝરીઅતુલ વુસૂલ....૫૮)

(૧૫) મહાન ફઝીલત

સહાબએ કિરામ (રદિ.)ની એક (આખી) જમાઅત દ્વારા રિવાયત છે, એમણે બયાન કર્યું છે કે, એક વાર નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) મસ્જિદમાં બિરાજમાન હતા. એ સમયે એક ગામડિયા માણસ આપ (સલ.)ની પાસે આવ્યા અને એમણે કહ્યું : અસ્સલામુ અલયકુમ, હે ઈઝ્ઝતવાન, ઉચ્ચતમ અને દયાવાન ઝાત ! હુઝૂરે અકદસ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ તેમને પોતાની અને હઝરત અબૂ બક્ર (રદિ.)ની વચ્ચે બેસાડયા. હઝરત અબૂ બક્ર (રદિ.)એ અરજ કરી : યા રસૂલલ્લાહ (સલ.) ! આપ આ વ્યક્તિને મારી અને

આપની વચ્ચે બેસાડો છો, હાલાંકે મારી જાણકારી અનુસાર પૃથ્વીના પટ પર આપ (સલ.)ને મારાથી વધુ કોઈ પ્રિય અને અઝીઝ નથી.

આપ (સલ.)એ ફરમાવ્યું : મને (હઝરત) જિબ્રીલ (અલૈ.)એ ખબર દીધી છે કે, આ વ્યક્તિ મારા પર એવું દુરૂદ મોકલે છે કે આથી પહેલાં મારા પર કોઈએ એવું દુરૂદ મોકલ્યું નથી. હઝરત અબૂ બક્ર (રદિ.)એ પૂછયું : તે (શું કહે છે અને) કેવી રીતે કહે છે ? આપ (સલ.)એ ફરમાવ્યું : તે (આ પ્રમાણે) કહે છે :

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی اٰلِ مُحَمَّدٍ فِی الْاَوَّلِیْنَ وَالْاٰخِرِیْنَ وَفِی الْمَلَاِ الْاَعْلٰی اِلٰی یَوْمِ الدِّیْنِ ط

હઝરત અબૂ બક્ર (રાદ.)અ કહ્યુ : યા રસૂલલ્લાહ (સલ.) ! આપ મને આ દુરૂદના સવાબથી માહિતગાર ફરમાવી દો.

આપ (સલ.)એ ફરમાવ્યું : જો બધા જ સમંદર રોશનાઈ (શાહી) બની જાય અને બધાં જ વૃક્ષો કલમ બની જાય અને સઘળા ફરિશ્તા લખનારા (લહિયા) બની જાય, તો (સમગ્ર) રોશનાઈ ખતમ થઈ જાય અને (બધી જ) કલમો તૂટી જાય, તો પણ આ દુરૂદના સવાબને આંબી કે પહોંચી શકશે નહિ (આ દુરૂદનો હકીકી સવાબ તો અલ્લાહ તઆલા જ લખી શકશે–અર્પણ કરશે). (નુઝ્હતુલ્ મજાલિસ : ભાગ–૨, પેજ–૨૦૯)

(૧૬) અર્શે અઝીમ બરાબર સવાબ

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ مِّلْاَ السَّمٰوٰتِ وَمِلْاَ الْاَرْضِ وَمِلْاَ الْعَرْشِ الْعَظِیْمِ ط

ફઝીલત : આ દુરૂદ શરીફ પઢનારને આકાશ અને જમીન ભરીને તથા અર્શે અઝીમની બરાબર સવાબ મળે છે.

(ઝરીઅતુલ વુસૂલ...૧૮૨)

(૧૭) મોટા માપણા વડે સવાબ મળશે

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدِ ٱلنَّبِيِّ
وَاَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَذُرِّيَّتِهٖ
وَاَهْلِ بَيْتِهٖ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ
اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط

ફઝીલત : હુઝૂરે અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ના ઈરશાદ અનુસાર જે માણસ એવું ચાહતો હોય કે મોટા માપણા દ્વારા (અર્થાત્ વિપુલ માત્રામાં) એને સવાબ આપવામાં આવે તો એણે આ દુરૂદ શરીફ પઢવું જોઈએ.　　(ઝરીઅતુલ વુસૂલ....૩૨)

(૧૮) મોટા ત્રાજવામાં તોલાતું દુરૂદ

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلٰوتِكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلٰى
مُحَمَّدِ ٱلنَّبِيِّ وَاَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ
وَذُرِّيَّتِهٖ وَاَهْلِ بَيْتِهٖ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰٓى اٰلِ
اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط

(અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્ : ૪૩)

હઝરત અલી (રદિ.)ની રિવાયતમાં છે કે, જે માણસ એવું ચાહે કે અમારા અહલે બૈત પર દુરૂદ મોકલે અને તેનું દુરૂદ કોઇ મોટા ત્રાજવા કે માપણામાં તોલવામાં આવે, તો તે આ દુરૂદ પઢે.

(૧૯) જન્નતની ફળફળાદિ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَعَلٰٓى
اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ ط

ફઝીલત : જે માણસ દરરોજ આ દુરૂદ શરીફ પઢવાની પાબંદી કરશે તો એને જન્નતમાં ખાસ ફળ અને મેવા ખાવા મળશે.

(ઝરીઅતુલ વુસૂલ...૧૭૩)

(૨૦) હૌઝે કવસરનો લબરેઝ જામ પીવા મળશે

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ
وَاَوْلَادِهٖ وَاَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيّٰتِهٖ وَاَهْلِ بَيْتِهٖ
وَاَصْهَارِهٖ وَاَنْصَارِهٖ وَاَشْيَاعِهٖ وَاُمَّتِهٖ وَعَلَيْنَا
مَعَهُمْ اَجْمَعِيْنَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ ط

ફઝીલત : હઝરત હસન બસરી (રહ.) ફરમાવે છે કે જે માણસ ''હૌઝે કવસર''નો (જે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમનો હૌઝ છે તે) લબરેઝ જામ પીવા ચાહતો હોય તો તેને જોઇએ કે આ દુરૂદ શરીફને પઢતો રહે.

(હઝરત હસન બસરી રહ.)

(૨૧) મોટો જામે કવષર મળશે

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ
وَاَوْلَادِهٖ وَاَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيّٰتِهٖ وَاَهْلِ بَيْتِهٖ
وَاَصْهَارِهٖ وَاَنْصَارِهٖ وَاَشْيَاعِهٖ وَمُحِبِّيْهِ وَاُمَّتِهٖ
وَعَلَيْنَا مَعَهُمْ اَجْمَعِيْنَ يَا اَرْحَمَ الرّٰحِمِيْنَ ط

ફઝીલત : જે માણસ રસૂલે કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ના હૌઝે કવષરથી મોટા માપણા વડે (વિપુલ માત્રામાં કે પુષ્કળ પ્રમાણમાં) પાણી પીવા ચાહતો હોય તો એણે આ દુરૂદ શરીફ પઢતા રહેવું જોઈએ.

(ઝરીઅતુલ વુસૂલ...૯૭)

(૨૨) જન્નતમાં પોતાનું સ્થાન

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
وَّاٰلِهٖ اَلْفَ اَلْفَ مَرَّةٍ ط

ફઝીલત : જે માણસ જુમ્આના દિવસે ઉપર જણાવેલ દુરૂદ શરીફ એક હજાર (૧,૦૦૦) વાર પઢશે તો જયાં સુધી તે માણસ જન્નતમાં પોતાનું સ્થાન–જગ્યા જોશે નહિ ત્યાં સુધી મૃત્યુ પામશે નહિ.

(ફઝાઈલે આ'માલ, ફઝાઈલે દુરૂદ શરીફ)

(૨૩) એંસી (૮૦) વરસના ગુનાહ માફ, એંસી (૮૦) વરસની ઈબાદતનો સવાબ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ
وَعَلٰى اٰلِهٖ وَسَلِّمْ تَسْلِيْمًاط

ફઝીલત : જે માણસ જુમ્આના દિવસે અસરની નમાઝ પઢી લીધા બાદ પોતાની જગ્યાએથી ઊભો થવા પહેલાં આ મુબારક દુરૂદ શરીફને એંસી (૮૦) વખત પઢશે તો અલ્લાહ તઆલા તેના એંસી (૮૦) વરસના ગુનાહ માફ કરી દેશે તથા તેને એંસી (૮૦) વરસની ઈબાદતનો સવાબ મળશે. (ફઝાઈલે આ'માલ)

હઝરત સખાવી (રહમતુલ્લાહિ અલયહ) બીજી હદીસ નકલ કરે છે કે હઝરત અનસ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે, જે કોઈ આ દુરૂદ શરીફ એક વખત પઢશે અને જો અલ્લાહ તઆલા કબૂલ ફરમાવી લેશે તો તેના એંસી (૮૦) વરસના ગુનાહો માફ થઈ જશે, (ઈન્શા અલ્લાહ).

(ફઝાઈલે આ'માલ, ઝાદુલ મુત્તકીન–દારુલ ઉલૂમ કંથારીઆ, પ્રકાશન નં. ૨૪૬)

(૨૪) દરેક અક્ષર (હર્ફ)નાં બદલે જન્નતમાં એક (૧) મહેલ મળશે

હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ફરમાવે છે કે અલ્લાહ તઆલા ફરમાવે છે કે મારી બુઝુર્ગી, ઈઝ્ઝત અને જલાલની કસમ ! જે કોઈ જુમ્આના દિવસે આ દુરૂદ શરીફ પઢશે તો કિયામતના દિવસે એનો હાથ મારા મહબૂબ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમના હાથમાં હશે અને તે માણસ મારા મહબૂબ

સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમના ઝંડા નીચે હશે, તેમજ આ દુરૂદ શરીફના દરેક અક્ષર (હર્ફ)ને બદલે તેને જન્નતમાં એક મહેલ આપીશ. તે મહાનતમ્ દુરૂદ શરીફ આ રહ્યું : (શવ્કે આખિરત)

اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِحَقِّكَ الْعَظِيْمِ وَبِحَقِّ عَرْشِكَ الْعَظِيْمِ وَبِحَقِّ نُوْرِ وَجْهِكَ الْكَرِيْمِ وَبِحَقِّ مَاحَمَلَ كُرْسِيُّكَ مِنْ عَظْمَتِكَ وَجَلَالِكَ وَجَمَالِكَ وَبَهَائِكَ وَقُدْرَتِكَ وَسُلْطَانِكَ وَبِحَقِّ اسْمِكَ الْمَخْزُوْنِ الْمَكْنُوْنِ الَّذِىْ سَمَّيْتَ بِهٖ نَفْسَكَ وَاَنْزَلْتَهٗ فِىْ كِتَابِكَ اَوْعَلَّمْتَهٗ اَحَدًا مِّنْ خَلْقِكَ اَوِاسْتَأْثَرْتَ بِهٖ فِىْ عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ اَنْ نُّصَلِّىَ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ وَاَسْئَلُكَ اَللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ الَّذِىْ وَضَعْتَهٗ عَلَى الَّيْلِ فَاَظْلَمَ وَعَلَى النَّهَارِ فَاسْتَنَارَ وَعَلَى السَّمٰوٰتِ فَاسْتَقَلَّتْ وَعَلَى الْاَرْضِ فَاسْتَقَرَّتْ وَعَلَى الْجِبَالِ فَرَسَتْ

وَعَلَى الصَّعْبَةِ فَذَلَّتْ وَعَلٰى مَاءِ السَّمَآءِ فَسَكَبَتْ
وَاَسْئَلُكَ اَللّٰهُمَّ بِمَا سَئَلَكَ بِهٖ سَيِّدُنَا مُحَمَّدٌ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَ اَسْئَلُكَ اَللّٰهُمَّ بِمَا
سَئَلَكَ بِهٖ سَيِّدُنَا اٰدَمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَاَسْئَلُكَ
اَللّٰهُمَّ بِمَا سَئَلَكَ بِهٖ سَيِّدُنَا مُحَمَّدٌ وَّاَنْبِيَائُكَ
وَرُسُلُكَ وَمَلٰئِكَتُكَ الْمُقَرَّبُوْنَ صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِمْ اَجْمَعِيْنَ وَاَسْئَلُكَ اَللّٰهُمَّ بِمَا سَئَلَكَ
بِهٖ اَهْلُ طَاعَتِكَ اَجْمَعِيْنَ اَنْ نُّصَلِّيَ عَلٰى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا خَلَقْتَ
مِنْ قَبْلِ اَنْ تَكُوْنَ السَّمَآءُ مُبَيِّنَةً وَّالْاَرْضُ
مُطْحِيَّةً وَّالْجِبَالُ مُرْسِيَّةً وَّالْعُيُوْنُ مُنْفَجِرَةً
وَّالْاَنْهَارُ مُنْهَمِرَةً وَّالشَّمْسُ مُضْحِيَّةً وَّالْقَمَرُ
مُنْدَيَاءً وَّالْكَوَاكِبُ مُنِيْرَةًط عَدَدَ خَلْقِهٖ

وَرِضَا نَفْسِهٖ وَزِنَةَ عَرْشِهٖ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهٖ
وَمَبْلَغَ عِلْمِهٖ وَمُنْتَهٰى رِضَائِهٖ ط

(૨૫) ચાંદ સમાન મુખડું થશે

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰى مِنْ
صَلٰوتِكَ شَيْءٌ وَّبَارِكْ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ حَتّٰى
لَا يَبْقٰى مِنْ بَرَكَاتِكَ شَيْءٌ وَّارْحَمِ النَّبِيَّ
حَتّٰى لَا يَبْقٰى مِنْ رَّحْمَتِكَ شَيْءٌ وَّسَلِّمْ عَلَى
النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰى مِنْ سَلَامِكَ شَيْءٌ ط

ફઝીલત : હુઝૂર નબીએ અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ના ઈરશાદ અનુસાર આ દુરૂદ શરીફને પઢનારનો ચહેરો પુલ સિરાતથી પસાર થતી વખતે ચાંદથી વધુ ચમકદાર હશે.

(ઝરીઅતુલ વુસૂલ....૧૮૫)

(૨૬) બેહતરીન હમ્દ અને અતિ અફઝલ દુરૂદ

અબ્દુલ્લાહ મૂસલી (રહ.)એ બયાન કર્યું છે કે, જે માણસ

અલ્લાહ તઆલાની બેહતરીન હમ્દ કરવા ચાહે અને અફઝલતરીન દુરૂદ પઢવા ચાહે તો તે આ હમ્દો–સલાત પઢે : اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَمَا اَنْتَ اَهْلُهٗ فَصَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا اَنْتَ اَهْلُهٗ وَافْعَلْ بِنَا مَا اَنْتَ اَهْلُهٗ فَاِنَّكَ اَهْلُ التَّقْوٰى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ط

(અબૂદાવૂદ શરીફ)

(૨૭) બેહતરીન દુરૂદ

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસ્ઊદ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : જયારે મારી ઉપર દુરૂદ મોકલો તો બેહતરીન દુરૂદ મોકલો. કદાચ તમે જાણતા નથી કે (તમારું પઢેલું એ દુરૂદ) અમારી સામે રજૂ કરવામાં આવે છે. આ દુરૂદ પઢો :

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلٰوتَكَ وَرَحْمَتَكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ وَاِمَامِ الْمُتَّقِيْنَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّيْنَ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ اِمَامِ الْخَيْرِ وَقَائِدِ الْخَيْرِ وَرَسُوْلِ الرَّحْمَةِ اَللّٰهُمَّ ابْعَثْهُ الْمَقَامَ الْمَحْمُوْدَ يَغْبِطُهٗ بِهِ الْاَوَّلُوْنَ وَالْاٰخِرُوْنَ ط

(અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્ : ૪૮)

(૨૮i) ઉત્તમ દુરૂદ

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસ્ઊદ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : જ્યારે તમે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ પર દુરૂદ મોકલો તો બેહતરીન દુરૂદ મોકલો. શાયદ તમે જાણતા નથી કે તે મારી ઉપર પેશ કરવામાં આવે છે, મારી સામે રજૂ કરવામાં આવે છે. સહાબએ કિરામ (રદિ.)એ અરજ કરી : અમને એ દુરૂદ શિખવાડી દો. આપ (સલ.)એ ફરમાવ્યું : (આ દુરૂદ) પઢો :

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَاتَكَ وَرَحْمَتَكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ وَإِمَامِ الْمُتَّقِيْنَ وَخَاتَمِ النَّبِيِّيْنَ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ إِمَامِ الْخَيْرِ وَقَائِدِ الْخَيْرِ وَرَسُوْلِ الرَّحْمَةِ اَللّٰهُمَّ ابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا يَّغْبِطُهٗ بِهِ الْاَوَّلُوْنَ وَالْاٰخِرُوْنَ ط اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط

(ઈબ્ને માજહ : ૯૦૬, અસ્સિઆયહ : ૨૩૬, મવ્કૂફન્)

(૨૮ii) અફઝલ દુરૂદ શરીફ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدَ ِالَّذِىْ مَلَأَتَ
قَلْبَهٗ مِنْ جَلَالِكَ وَعَيْنَيْهِ مِنْ جَمَالِكَ
فَأَصْبَحَ فَرِحاً مَّسْرُوْرًا مُّؤَيَّدًا مَّنْصُوْرًا ط

ફઝીલત : શૈખ અબૂ અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને નુઅમાન (રહ.)ને ખ્વાબમાં સો (૧૦૦) વાર રસૂલે કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ની ઝિયારત નસીબ થઈ. અંતિમ વખતે એમણે હુઝૂર રસૂલે કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ને અફઝલ દુરૂદ શરીફ વિશે પૂછયું, તો આપ (સલ.)એ આ દુરૂદ શરીફ તાલીમ ફરમાવ્યું. (ઝરીઅતુલ વુસૂલ....૬૯)

(૨૯) દુનિયા અને આખિરતની બરકતો પામવાનું દુરૂદ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ
وَسَلِّمْ بِعَدَدِ مَافِىْ جَمِيْعِ الْقُرْاٰنِ حَرْفًا حَرْفًا
وَبِعَدَدِ كُلِّ حَرْفٍ اَلْفًا اَلْفًا ط

ફઝીલત : દુનિયા અને આખિરતની બરકતો પ્રાપ્ત કરવા માટે પોતાના વિર્દ–વઝાઈફ અને મા'મૂલાતના ખતમ પર આ દુરૂદ શરીફ પઢયા કરવું. (ઝરીઅતુલ વુસૂલ....૧૯૨)

(૩૦) દુરૂદે ઈમામ શાફઈ (રહ.)

ઈમામ બયહકી (રહ.)એ અબુલ હસન શાફઈ (રહ.)થી એમનો પોતાનો ખ્વાબ નકલ કર્યો છે. તેઓ કહે છે કે મેં હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમની ખ્વાબમાં ઝિયારત કરી, તો મેં હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને પૂછયું : યા રસૂલલ્લાહ (સલ.) ! ઈમામ શાફઈ (રહ.)એ પોતાના રિસાલામાં જે દુરૂદ લખ્યું છે, તેનો આપ (સલ.) તરફથી એમને શું બદલો આપવામાં આવ્યો છે ? હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ઈરશાદ ફરમાવ્યો : મારા તરફથી આ બદલો આપવામાં આવ્યો છે કે તેમને હિસાબ માટે રોકવામાં નહિ આવે. તે દુરૂદ આ પ્રમાણે છે :

صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ كُلَّمَا ذَكَرَهُ
الذَّاكِرُوْنَ وَغَفَلَ عَنْ ذِكْرِهِ الْغَافِلُوْنَ ط

(૩૧) દુરૂદની બરકતથી મળ્યું નબવી સન્માન

''શિફા''માં વર્ણન કરાયું છે કે હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ અને સિદ્દીકે અકબર (રદિ.)ની વચ્ચે કોઈ બેસેલું ન હતું. એક દિવસે એક માણસ આવ્યા તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ એમને પોતાના અને સિદ્દીકે અકબર (રદિ.)ના દરમિયાન બેસાડયા. સહાબએ કિરામ (રદિ.)ને આ બનાવથી આશ્ચર્ય થયું. જ્યારે તે માણસ ચાલ્યા ગયા તો હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ સહાબએ કિરામ (રદિ.)ને ફરમાવ્યું : આ માણસ મારી ઉપર આ પ્રમાણે દુરૂદ પઢે છે :

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ کَمَا تُحِبُّ وَتَرْضٰی لَهٗ

(અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્ : ૪૭)

(૩૨) દુરૂદ પઢવા બદલ નબવી ઈકરામ

અબૂ મૂસા મદીની અને ઈબ્ને સઅદે પોતાની સનદથી બયાન કર્યું છે કે મુહમ્મદ ઉમર (રહ.)એ કહ્યું કે હું હઝરત અબૂ બક્ર ઈબ્ને મુજાહિદ (રહ.)ની ખિદમતમાં બેઠેલો હતો ત્યારે એમની પાસે શિબ્લી (રહ.) આવ્યા. હઝરત અબૂબક્ર ઈબ્ને મુજાહિદ (રહ.) ઊભા થઈ ગયા અને એમનાથી મુઆનકહ (આલિંગન) કર્યો તથા એમની પેશાની ચૂમી લીધી. મેં કહ્યું : મારા આકા ! આપે શિબ્લી સાથે આવો સુંદર વર્તાવ કર્યો, હાલાંકે આપ અને તમામ બગદાદવાળાઓ એમને મજનૂન (પાગલ) કહો છો. એમણે કહ્યું : મેં એમની સાથે એવો જ (સુંદર અને ઈકરામભર્યો વર્તાવ) કર્યો, જેવો કે હુઝૂરે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને એમની સાથે વર્તાવ કરતા જોયા છે. જેમ કે-મેં રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ખ્વાબમાં જોયા કે આપે શિબ્લી (રહ.)ની પેશાનીને ચૂમી લીધી. મેં અરજ કરી : હે અલ્લાહના રસૂલ (સલ.) ! આપ શિબ્લી સાથે આવો વર્તાવ કરો છો ? આપ (સલ.)એ ફરમાવ્યું : આ (શિબ્લી) દરેક નમાઝ પછી આ આયત પઢે છે :

لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيْزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢٨﴾

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِیَ اللّٰهُ ۖ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ (التوبۃ ۹:۱۲۸-۱۲۹)

પછી ત્રણ વાર આ (દુરૂદ) પઢે છે :

صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْکَ يَا مُحَمَّدُ ط

સલ્લલ્લાહુ અલય્ક યા મુહમ્મદ.

જયારે મેં શિબ્લી (રહ.)ને આ વિશે પૂછયું તો એમણે આ જ પ્રમાણે જણાવ્યું.

(જિલાઉલ્ ઈફ્હામ : ૨૪૧, અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્ : ૧૬૮)

(33) સાત હજાર (૭,૦૦૦) દુરૂદ શરીફ પઢવાનો સવાબ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدِ ِالنَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَاٰلِهٖ اَصْحَابِهٖ وَبَارِکْ وَسَلِّمْ صَلٰوةَ الرِّضٰى وَارْضَ عَنْ اَصْحَابِهٖ رِضَاءَ الرِّضٰى ط

ફઝીલત : આ દુરૂદ શરીફ પઢવાનો સવાબ સાત હજાર (૭,૦૦૦) દુરૂદ શરીફ પઢવા બરાબર છે.

(દલાઈલુલ ખયરાત)

(૩૪) દસ હજાર (૧૦,૦૦૦) વાર દુરૂદ પઢવા બરાબર

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ اَفْضَلَ صَلَوَاتِكَ ط

ફઝીલત : આ દુરૂદ શરીફ વિશે મન્કૂલ છે કે આ દસ હજાર વાર દુરૂદ શરીફ પઢવા બરાબર છે.

(ઝરીઅતુલ્ વુસૂલ ઈલા જનાબિર્રસૂલ–૧૫૦)

(૩૫) બાર હજાર (૧૨,૦૦૦) દુરૂદ શરીફ પઢવાનો સવાબ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
عَدَدَ مَا فِيْ عِلْمِ اللّٰهِ صَلٰوةً
دَائِمَةً بِدَوَامِ مُلْكِ اللّٰهِ ط

ફઝીલત : આ દુરૂદ શરીફ પઢવાનો સવાબ બાર હજાર (૧૨,૦૦૦) દુરૂદ શરીફ પઢવા બરાબર છે. (દલાઈલુલ ખયરાત)

(૩૬) સાઈઠ હજાર (૬૦,૦૦૦) દુરૂદ શરીફ પઢવાનો સવાબ

● **દુરૂદે મલવાન :**

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا

مُحَمَّدٍ مَّا اخْتَلَفَ الْمَلْوَانِ وَ تَعَاقَبَ الْعَصْرَانِ وَكَرَّ الْجَدِيْدَانِ وَاسْتَقَلَّ الْفَرْقَدَانِ وَبَلِّغْ رُوْحَهٗ وَاَرْوَاحَ اَهْلِ بَيْتِهٖ مِنَ التَّحِيَّةِ وَالسَّلَامِ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ عَلَيْهِ كَثِيْرًا ط (روح البیان ج ۷)

ફઝીલત : (૧) ઉપરોક્ત દુરૂદ શરીફ દુરૂદે મલવાનને એક વખત પઢવાથી દસ હજાર (૧૦,૦૦૦) દુરૂદ શરીફ પઢવાનો સવાબ મળશે. ત્રણ વાર પઢવાથી ત્રીસ હજાર (૩૦,૦૦૦) દુરૂદ શરીફ પઢવાનો સવાબ મળશે. આ દુરૂદ શરીફને સૂવાથી પહેલાં ત્રણ વખત અને સૂઈને ઊઠયા પછી ત્રણ વખત પઢવાથી સાઠ હજાર (૬૦,૦૦૦) દુરૂદ શરીફ પઢવાનો સવાબ તે પઢનારને મળશે, ઈન્શાઅલ્લાહ. (તફસીરે રૂહુલ બયાન)

ફઝીલત : (૨) આ દુરૂદ શરીફ કર્ઝની અદાયગી માટે સહાયરૂપ અને અકસીર છે. દીન–દુનિયાની ભલાઈઓ પ્રાપ્ત થશે, ઈન્શા અલ્લાહ.

(૩૭) સિત્તેર હજાર (૭૦,૦૦૦) દુરૂદ શરીફ પઢવાનો સવાબ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدِ ِالنَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ

بَحْرِ اَنْوَارِکَ وَمَعْدَنِ اَسْرَارِکَ وَلِسَانِ
حُجَّتِکَ وَعُرُوْشِ مَمْلَکَتِکَ وَطِرَازِ مُلْکِکَ
وَخَزَائِنِ رَحْمَتِکَ وَطَرِیْقِ شَرِیْعَتِکَ
الْمُتَلَذِّذِ بِتَوْحِیْدِکَ اِنْسَانِ عَیْنِ الْوُجُوْدِ
وَالسَّبَبِ فِیْ کُلِّ مَوْجُوْدٍ عَیْنِ اَدْیَانِ
خَلْقِکَ الْمُتَقَدَّمِ مِنْ نُّوْرِ ضِیَائِکَ صَلٰوۃً
تَدُوْمُ بِدَوَامِکَ وَتَبْقٰی بِبَقَائِکَ لَا
مُنْتَھٰی لَہٗ دُوْنَ مَشِیَّتِکَ صَلٰوۃً تُرْضِیْکَ
وَتُرْضِیْہِ وَتَرْضٰی بِھَا عَنَّا یَارَبَّ الْعَالَمِیْنَ ط

ફઝીલત : ઉપરના દુરૂદ પઢવાનો સવાબ સિત્તેર હજાર (૭૦,૦૦૦) દુરૂદ શરીફ પઢવા બરાબર છે. (દલાઈલુલ્ ખયરાત)

(૩૮) દુરૂદે "સલાતુલ્ બૌર"

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا وَمَوْلَانَا
مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ

صَلٰوةً دَائِمَةً مَّقْبُوْلَةً تُؤَدِّيْ بِهَا عَنَّا
حَقَّهُ الْعَظِيْمِ ط كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضٰى
عَدَدَ مَا تُحِبُّ وَتَرْضٰى ط

ફઝીલત : ''સલાતુલ્ બીર'' ઘણી જ ફઝીલતવાળું દુરૂદ શરીફ છે. આ દુરૂદ શરીફની જાણકારી કદાચ જ લાખોમાંથી કોઈ એકને હશે. આ ''સલાતુલ્ બીર''ને કારણે જ ''દલાઈલુલ્ ખયરાત''ના લેખકે ''દલાઈલુલ્ ખયરાત'' લખી છે. (દલાઈલુલ્ ખયરાત)

(૩૯) આખી દલાઈલુલ્ ખયરાત પઢવાનો સવાબ મળશે

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَدَدَ مَا فِيْ عِلْمِ اللّٰهِ
صَلٰوةً دَائِمَةً بِدَوَامِ مُلْكِ اللّٰهِ ط

ફઝીલત : જે કોઈ માણસ ઉપરના દુરૂદ શરીફને એક વખત પણ પઢશે તો તેને આખી ''દલાઈલુલ્ ખયરાત'' પઢવા બરાબર સવાબ મળશે. (દલાઈલુલ્ ખયરાત)

(૪૦) સૂતી વખતે પઢવાનું દુરૂદ

હઝરત અબૂ કરસાફહ કનાનીથી રિવાયત છે કે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : જે માણસ (સૂવા માટે) બિસ્તર પર આવે, પછી સૂરએ તબારકલ્લઝી.... પઢે.

ત્યાર બાદ ચાર વખત આ (નીચે દર્શાવેલું) દુરૂદ શરીફ પઢે, તો અલ્લાહ તઆલા બે ફરિશ્તાઓને નિયુક્ત ફરમાવી દે છે, જે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ પાસે એને લઈને હાજર થાય છે અને કહે છે કે, ફલાણી વ્યક્તિએ આપને સલામ મોકલ્યા છે. તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ફરમાવે છે : મારા તરફથી પણ એ ફલાણી વ્યક્તિ પર સલામ, રહમત અને બરકત થાય :

اَللّٰهُمَّ رَبَّ الْحِلِّ وَالْحَرَامِ وَرَبَّ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ وَرَبَّ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ بِحَقِّ كُلِّ اٰيَةٍ اَنْزَلْتَهَا فِيْ شَهْرِ رَمَضَانَ بَلِّغْ رُوْحَ مُحَمَّدٍ تَحِيَّةً وَّسَلَامًا ط

અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્ : ૩૦૭)

(૪૧) સઘળાં દુરૂદોની બરાબર

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ بِعَدَدِ كُلِّ ذِكْرِهٖ اَلْفَ اَلْفَ مَرَّةٍ ط

ફઝીલત : આ દુરૂદ શરીફ પઢવું હુઝૂર નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર તમામ દુરૂદ મોકલવા બરાબર છે. (ઝરીઅતુલ વુસૂલ...૧૯૦)

(૪૨) સમગ્ર સમયમાં દુરૂદ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِيْ اَوَّلِ كَلَامِنَا،

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِىْ اَوْسَطِ كَلَامِنَا،
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ فِىْ اٰخِرِ كَلَامِنَاط

ફઝીલત : શયખુલ ઈસ્લામ–અબુલ અબ્બાસ (રહ.)એ ફરમાવ્યું : જે માણસ દિવસ અને રાતમાં ત્રણ–ત્રણ વાર આ દુરૂદ શરીફ પઢશે તો જાણે તે રાત અને દિવસના તમામ સમયમાં દુરૂદ મોકલતો રહયો (એવું લેખાશે). (ઝરીઅતુલ વુસૂલ...૧૯૧)

(૪૩) દરેક દર્દની દવા

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ بِعَدَدِ كُلِّ دَاءٍ
وَّدَوَاءٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْط

ફઝીલત : દરેક પ્રકારના દરદ અને બીમારીના નિવારણ માટે બિસ્મિલ્લાહ સાથે સૂરએ ફાતિહા પઢે અને એની આગળ–પાછળ ઉપરોક્ત દુરૂદ શરીફ પઢે, પછી (બીમાર પર) દમ કરે.

(ઝરીઅતલ વસલ....૧૬૦)

(૪૪) કર્ઝની અદાયગી તથા કિયામતના દિવસે હિસાબ થશે નહિ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિન્.

ફઝીલત : જે માણસ ઝોહરની નમાઝ પછી આ દુરૂદ શરીફને સો (૧૦૦) વાર પઢશે તો એને ત્રણ (૩) વાતો પ્રાપ્ત થશે :

(૧) તે કદી મકરૂઝ (કર્ઝદાર) થશે નહિ.

(૨) જો તે કર્ઝદાર થશે તો એનું કર્ઝ અદા થઈ જશે, ચાહે તે કર્ઝ ગમે તેટલું ભારેખમ હોય.

(૩) કિયામતના દિવસે એનો કોઈ હિસાબ થશે નહિ.

(ઝરીઅતુલ વુસૂલ....૧૬૨)

(૪૫) સવારી-વાહન પર સવાર થતી વખતે પઢવાની દુઆ અને દુરૂદ

હઝરત અબુ દરદાઅ્ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : જે માણસ જાનવર પર (અથવા કોઈ સવારી પર) સવાર થાય અને આ (નીચે દર્શાવેલા કલિમાત) પઢી લે તો તે જાનવર (યા સવારી) કહે છે : અલ્લાહ તને બરકત અતા ફરમાવે, (કારણ કે) તેં મારી પીઠને (દુઆની અસરથી) હલકી કરી અને પોતાના પરવરદિગારની ઈતાઅત કરી અને પોતાના નફસ પર ઉપકાર કર્યો, અલ્લાહ તઆલા તારી સફરમાં બરકત અતા ફરમાવે અને તારા મકસદને પૂરો ફરમાવે. (તબરાની, અલ્ કવ્લુલ્ બદીઅ્ : ૨૦૮)

بِسْمِ اللّٰهِ الَّذِىْ لَا يَضُرُّ مَعَ اِسْمِهٖ شَىْءٌ سُبْحَانَهٗ لَيْسَ لَهٗ مُسَمًّى ط سُبْحَانَ الَّذِىْ سَخَّرَلَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهٗ مُقْرِنِيْنَ ط وَاِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ ط وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ط وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلَيْهِ السَّلَامُ ط

(૪૬) દુરૂદે તુન્જીના

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ صَلَاةً تُنْجِيْنَا بِهَا مِنْ جَمِيْعِ الْاَهْوَالِ وَالْاٰفَاتِ ط وَتَقْضِىْ لَنَا بِهَا جَمِيْعَ الْحَاجَاتِ ط وَتُطَهِّرُنَا بِهَا مِنْ جَمِيْعِ السَّيِّئَاتِ ط وَتَرْفَعُنَا بِهَا عِنْدَكَ اَعْلَى الدَّرَجَاتِ ط وَتُبَلِّغُنَا بِهَا اَقْصَى الْغَايَاتِ ط مِنْ جَمِيْعِ الْخَيْرَاتِ فِى الْحَيٰوةِ وَبَعْدَ الْمَمَاتِ ط اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ط

ફઝીલત : કોઇ પણ દીની કે દુન્યવી અહમ અને મુશ્કેલ કામમાં ભરપૂર કામિયાબી મેળવવા માટે આ દુરૂદ શરીફ ઘણું જ અકસીર અને કારગર છે. આ દુરૂદ શરીફને અલ્લાહનાં વલીઓએ નિયત–મુકર્રર કરેલ છે, જેની ઘણી જ ફઝીલત અને બરકતો આવવાનો અનુભવ છે. આ દુરૂદ શરીફ પઢનારો કદાપિ બદબખ્ત લેખાશે નહિ. (ઝરીઅતુલ વુસૂલ....૧૪૧)

(૪૭) ઘણાં જ મહત્વના વીસ દુરૂદ શરીફ

દુરૂદ શરીફ–૧ : દુરૂદે ઈબ્રાહીમ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ

اِنَّکَ حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ ط اَللّٰهُمَّ بَارِکْ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی اٰلِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکْتَ عَلٰٓی اِبْرَاهِیْمَ وَعَلٰٓی اٰلِ اِبْرَاهِیْمَ اِنَّکَ حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ ط

દુરૂદ શરીફ-૨ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ کُلَّمَا ذَکَرَهُ الذَّاکِرُوْنَ وَکُلَّمَا سَهٰی عَنْهُ الْغَافِلُوْنَ ط

દુરૂદ શરીફ-3 :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ کُلَّمَا ذَکَرَهُ الذَّاکِرُوْنَ، وَکُلَّمَا غَفَلَ عَنْ ذِکْرِهِ الْغَافِلُوْنَ ط

દુરૂદ શરીફ-૪ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ کَمَا هُوَ اَهْلُهٗ وَمُسْتَحِقُّهٗ ط

દુરૂદ શરીફ-૫ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ کَمَا
هُوَ اَهْلُهٗ وَمُسْتَحِقُّهٗ ط

દુરૂદ શરીફ-૬ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی
اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ کَمَا اَنْتَ اَهْلُهٗ ط

દુરૂદ શરીફ-૭ :

اَللّٰهُمَّ لَکَ الْحَمْدُ کَمَا اَنْتَ اَهْلُهٗ، فَصَلِّ
وَسَلِّمْ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ کَمَا اَنْتَ اَهْلُهٗ،
وَافْعَلْ بِنَا مَا اَنْتَ اَهْلُهٗ، فَاِنَّکَ اَهْلُ
التَّقْوٰی وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ط

દુરૂદ શરાફ-૮ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی اٰلِ
سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ اَفْضَلَ صَلَوَاتِکَ عَدَدَ
مَعْلُوْمَاتِکَ ط

દુરૂદ શરીફ-૯ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدِ نِ النَّبِيِّ
الْاُمِّيِّ وَعَلٰى كُلِّ نَبِيٍّ وَّمَلَكٍ وَّوَلِيٍّ عَدَدَ
كَلِمَاتِكَ التَّآمَّاتِ الْمُبَارَكَاتِ ط

દુરૂદ શરીફ-૧૦ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدِ نِ الْاُمِّيِّ وَعَلٰى
كُلِّ نَبِيٍّ وَّمَلَكٍ وَّوَلِيٍّ عَدَدَ الشَّفْعِ وَالْوَتْرِ
وَعَدَدَ كَلِمَاتِ رَبِّنَا التَّآمَّاتِ الْمُبَارَكَاتِ ط

દુરૂદ શરીફ-૧૧ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ
وَنَبِيِّكَ وَرَسُوْلِكَ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰٓى
اَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيّٰتِهٖ عَدَدَ خَلْقِكَ وَرِضٰى
نَفْسِكَ وَزِنَةَ عَرْشِكَ وَمِدَادَ كَلِمَاتِكَ ط

દુરૂદ શરીફ-૧૨ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ
وَنَبِيِّكَ وَرَسُوْلِكَ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰٓى
اٰلِهٖ وَاَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيّٰتِهٖ وَسَلِّمْ عَدَدَ
خَلْقِكَ وَرِضٰى نَفْسِكَ وَمِدَادَ كَلِمَاتِكَ ط

દુરૂદ શરીફ-૧૩ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّسَلِّمْ عَدَدَ خَلْقِكَ
وَرِضٰى نَفْسِكَ وَزِنَةَ عَرْشِكَ وَمِدَادَ
كَلِمَاتِكَ ط

દુરૂદ શરીફ-૧૪ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلٰوةً دَائِمَةً
بِدَوَامِكَ ط

દુરૂદ શરીફ-૧૫ :

اَللّٰهُمَّ يَارَبِّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
وَّعَلٰٓى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّاجْزِ سَيِّدَنَا
مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا هُوَ اَهْلُهٗ ط

દુરૂદ શરીફ-૧૬ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدِ النَّبِيِّ
الْاُمِّيِّ وَاَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ
وَذُرِّيّٰتِهٖ وَاَهْلِ بَيْتِهٖ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰٓى
سَيِّدِنَا اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط

દુરૂદ શરીફ-૧૭ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
وَّعَلٰٓى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا

صَلَّیۡتَ عَلٰی سَیِّدِنَا اِبۡرَاهِیۡمَ وَعَلٰی اٰلِ
سَیِّدِنَا اِبۡرَاهِیۡمَ وَبَارِکۡ عَلٰی سَیِّدِنَا
مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ کَمَا
بَارَکۡتَ عَلٰی سَیِّدِنَا اِبۡرَاهِیۡمَ وَعَلٰی اٰلِ
سَیِّدِنَا اِبۡرَاهِیۡمَ فِی الۡعَالَمِیۡنَ اِنَّکَ
حَمِیۡدٌ مَّجِیۡدٌ ط

દુરૂદ શરીફ-૧૮ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ اَبَدًا اَفۡضَلَ صَلَوَاتِکَ عَلٰی
عَبۡدِکَ وَنَبِیِّکَ وَرَسُوۡلِکَ سَیِّدِنَا
مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَسَلِّمۡ تَسۡلِیۡمًا وَّزِدۡهُ شَرَفًا
وَّتَکۡرِیۡمًا وَّاَنۡزِلۡهُ الۡمَنۡزِلَ الۡمُقَرَّبَ
عِنۡدَکَ یَوۡمَ الۡقِیٰمَةِ ط

દુરૂદ શરીફ-૧૯ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی
اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ کَمَا صَلَّیۡتَ

عَلٰٓی سَیِّدِنَا اِبْرَاهِیْمَ وَعَلٰٓی اٰلِ سَیِّدِنَا
اِبْرَاهِیْمَ وَبَارِکْ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ
وَّعَلٰٓی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکْتَ عَلٰٓی
سَیِّدِنَا اِبْرَاهِیْمَ وَعَلٰٓی اٰلِ سَیِّدِنَا
اِبْرَاهِیْمَ اِنَّکَ حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ، اَفْضَلَ
صَلَوَاتِکَ عَدَدَ مَعْلُوْمَاتِکَ، کُلَّمَا ذَکَرَهُ
الذَّاکِرُوْنَ، وَکُلَّمَا غَفَلَ عَنْ ذِکْرِهِ
الْغَافِلُوْنَ، وَسَلِّمْ تَسْلِیْمًا ط

દુરૂદ શરીફ-૨૦ :

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ
وَرَسُوْلِکَ النَّبِیِّ الْاُمِّیِّ وَعَلٰٓی اٰلِهٖ وَاَزْوَاجِهٖ
وَذُرِّیّٰتِهٖ کَمَا صَلَّیْتَ عَلٰٓی سَیِّدِنَا
اِبْرَاهِیْمَ وَعَلٰٓی اٰلِ سَیِّدِنَا اِبْرَاهِیْمَ وَ

بَارِکْ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدِ اِلنَّبِیِّ الْاُمِّیِّ
وَعَلٰٓی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّاَزْوَاجِہٖ وَذُرِّیّٰتِہٖ
کَمَا بَارَکْتَ عَلٰی سَیِّدِنَا اِبْرَاهِیْمَ وَعَلٰٓی
اٰلِ سَیِّدِنَا اِبْرَاهِیْمَ فِی الْعَالَمِیْنَ اِنَّکَ
حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ ط

ફઝીલત : (૧) જે કોઈ માણસ આ વીસ દુરૂદ શરીફ એક વખત પઢશે તો અલ્લાહ તઆલા તેને બસો ચાળીસ ગણો સવાબ આપશે અને તેનો મરતબો અનેકગણો કરશે અને અનેકગણા ગુનાહો માફ કરશે.

(૨) જો કોઈ માણસ વધુ નેકીઓ કરવા ચાહતો હોય તો આ વીસ દુરૂદ શરીફોમાંથી કોઈ પણ એક દુરૂદ શરીફનો વિર્દ કરવો જોઈએ. વધુમાં જો કોઈ પણ માણસ નિયમિતપણે આ વીસ દુરૂદ શરીફો પઢવાનો અહદ કરી લે તો તેની બધી ઈચ્છાઓ–તમન્નાઓ પૂરી થશે. જો આ દુરૂદ શરીફોને એક જ વખત પઢવામાં આવે તો અલ્લાહ તઆલા પઢનારને બસો ચાળીસ ગણો સવાબ આપે છે, તેમજ પઢનારનાં દરજ્જામાં વૃદ્ધિ કરે છે અને તેના ગુનાહો માફ કરે છે. આ તો ઓછામાં ઓછો સવાબ છે. અલ્લાહ તઆલા ચાહે તો તેની વસીઅ્–કરીમ વિશાળ રહમત વડે એનાથી પણ વધુ સવાબ આપે છે.

(ઝાદુલ મુત્તકીન, પ્રકાશન નં. ૨૪૬, દારુલ ઉલૂમ–કંથારીઆ)

(૪૮) ચાળીસ (૪૦) દુરૂદ

(૧)

صَلَّى اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ ط

(نسائی، کتاب الدعوت، ابن ماجہ)

સલ્લલ્લાહુ અલન્નબિય્યિ મુહમ્મદિન્.

(નસાઈ, કિતાબુદ્દઅ્વાત, ઇબ્ને માજહ)

(૨)

صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدِ نِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ ط

સલ્લલ્લાહુ અલા મુહમ્મદિનિન્ નબિય્યિલ્ ઉમ્મિય્યિ.

(3)

وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ وَّسَلَّمَ ط

વ સલ્લલ્લાહુ અલન્નબિય્યિ મુહમ્મદિંવ્ વ સલ્લમ.

(૪)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ اَلْفَ اَلْفَ مَرَّةٍ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ આલિહી અલ્ફ અલ્ફ મર્રતિન્.

(૫)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضٰى لَهٗ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિન્ કમા તુહિબ્બુ વ
તર્દા લહૂ.

(૬)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدِ ِالنَّبِيِّ الْاُمِّيِّ
وَعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ ط (ابوداؤد، الصلاۃ)

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિનિન્ નબિય્યિલ્
ઉમ્મિય્યિ વ અલા આલિ મુહમ્મદિન્.

(અબૂ દાવૂદ, અસ્સલાત)

(૭)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا هُوَ اَهْلُهٗ وَمُسْتَحِقُّهٗ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિન્ કમા હુવ અહ્લુહૂ વ
મુસ્તહિક્કુહુ.

(૮)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ صَلَاةً تَكُوْنُ
لَكَ رِضًى وَّلِحَقِّهٖ اَدَاءً ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિન્ સલાતન્ તકૂનુ લ-ક
રિદંવ્ વ લિહક્કિહી અદાઅન્.

(૯)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ
مُحَمَّدٍ ط (نسائی، کتاب السہو)

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ મુહમ્મદિન્.

(નસાઈ, કિતાબુસ્સહ્વ)

(૧૦)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ
مُحَمَّدٍ صَلَاةً دَائِمَةً بِدَوَامِكَ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ મુહમ્મદિન્ સલાતન્ દાઈમતમ્ બિ-દવામિક્.

(૧૧)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ
اَفْضَلَ صَلَوَاتِكَ عَدَدَ مَعْلُوْمَاتِكَ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ મુહમ્મદિન્ અફ્દ-લ સ-લવાતિ-ક અ-દ-દ મઅ્લૂમાતિક્.

(૧૨)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى كُلِّ حَالٍ، وَصَلَّى
اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اَهْلِ بَيْتِهٖ ط

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ અલા કુલ્લિ હાલ. વ સલ્લલ્લાહુ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા અહ્લિ બય્તિહી.

(૧૩)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ذِی الْعِزِّ وَالْكِبْرِيَآءِ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّدٍ خَاتَمِ الْاَنْبِيَاءِ ط

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ અલા ઝિલ્ ઈઝ્ઝિ વલ્ કિબ્રિયાઈ, વ સલ્લલ્લાહુ અલા મુહમ્મદિન્ ખાતમિલ્ અમ્બિયાઅ્.

(૧૪)

جَزَى اللّٰهُ تَعَالٰى عَنَّا مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَاهُوَ اَهْلُهٗ ط (سعادت الدارین، ترغیب)

જઝલ્લાહુ તઆલા અન્ના મુહમ્મદન્ સલ્લલ્લાહુ અલય્હિ વ સલ્લ-મ મા હુ-વ અહ્લુહ્.

(સઆદતુદ્દારૈન, તરગીબ)

(૧૫)

صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى وَمَلَائِكَتُهٗ عَلَى النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ، وَعَلَيْهِ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ ط

સલ્લલ્લાહુ તઆલા વ મલાઈ-કતુહૂ અલન્નબિય્યિલ્ ઉમ્મિય્યિ વ અલય્હિસ્સલામુ વ રહ્મતુલ્લાહિ વ બ-રકાતુહ્.

(૧૬)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّاَنْزِلْهُ الْمَقْعَدَ الْمُقَرَّبَ عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અન્ઝિલ્હુલ્ મક્અદલ્ મુકર્ર-બ ઈન્દ-ક યવ્મલ્ કિયામહ.

(૧૭)

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی اٰلِ مُحَمَّدٍ کُلَّمَا ذَکَرَہُ الذَّاکِرُوْنَ وَکُلَّمَا غَفَلَ عَنْ ذِکْرِہِ الْغَافِلُوْنَ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ મુહમ્મદિન્ કુલ્લમા ઝક-રહુઝ્ ઝાકિરુ-ન વ કુલ્લમા ગફ-લ અન્ ઝિક્રિહિલ્ ગાફિલૂન.

(૧૮)

اَللّٰھُمَّ بَارِکْ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓی اٰلِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکْتَ عَلٰٓی اِبْرَاھِیْمَ اِنَّکَ حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ ط (احمد، مسند الصحابہ بعد العشرۃ)

અલ્લાહુમ્મ બારિક્ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ મુહમ્મદિન્ કમા બારક્ત અલા ઈબ્રાહી-મ ઈન્ન-ક હમીદુમ્ મજીદ.

(અહમદ, મુસ્નદુસ્સહાબા બઅ્દલ્ અશ્રતિ)

(૧૯)

صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی وَمَلٰٓئِکَتُہٗ عَلَی النَّبِیِّ الْاُمِّیِّ وَعَلَیْہِ السَّلَامُ وَرَحْمَۃُ اللّٰہِ وَبَرَکَاتُہٗ ط

(ذریعۃ الوصول الی جناب الرسول)

સલ્લલ્લાહુ તઆલા વ મલાઈ-કતુહૂ અલન્નબિય્યિલ્ ઉમ્મિય્યિ વ અલય્હિસ્સલામુ વ રહ્મતુલ્લાહિ વ બ-રકાતુહ્.

(ઝરીઅતુલ વુસૂલ ઈલા જનાબિર્રસૂલ)

(૨૦)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِکَ وَرَسُوْلِکَ
وَصَلِّ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِيْنَ
وَالْمُسْلِمَاتِ ط (الادب المفرد، المستدرک، حاکم، ذریعۃ الوصول)

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિન્ અબ્દિ-ક વ રસૂલિ-ક વ સલ્લિ અલલ્ મુઅ્મિની-ન વલ્ મુઅ્મિનાતિ વલ્ મુસ્લિમી-ન વલ્ મુસ્લિમાત.

(અલ્ અદબુલ્ મુફ્રદ, અલ મુસ્તદ્રકુલ્ હાકિમ, ઝરીઅતુલ વુસૂલ...)

(૨૧)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ كَمَا اَمَرْتَنَا اَنْ نُّصَلِّيَ
عَلَيْهِ وَصَلِّ عَلَيْهِ كَمَا يَنْبَغِيْ اَنْ يُّصَلّٰى عَلَيْهِ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિન્ કમા અમર્તના અન્ નુસલ્લિ-ય વ સલ્લિ અલય્હિ કમા યમ્બગી અંય્યુસલ્લા અલય્હિ.

(જઝબુલ્ કુલૂબ, સઆદતુદ્દારૈન, ઝરીઅતુલ વુસૂલ...)

(૨૨)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ (وَّعَلٰى اٰلِ

مُحَمَّدٍ) وَّاَنْزِلْهُ الْمَقْعَدَ الْمُقَرَّبَ
عِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ط (احمد، مسند الشامیین)

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ મુહમ્મદિંવ્ વ અન્ઝિલ્હુલ્ મક્અદલ્ મુકર્ર-બ ઈન્દ-ક યવ્મલ્ કિયામહ.

(અહમદ, મુસ્નદુશ્શામિય્યીન)

(૨૩)

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّآمَّةِ
وَالصَّلٰوةِ الْقَائِمَةِ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَّاَعْطِهٖ سُؤْلَهٗ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ط

અલ્લાહુમ્મ રબ્બ હાઝિહિદ્અવતિત્તામ્મતિ વસ્સલાતિલ્ કાઈમતિ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ આતિહી સુઅ્લહૂ યવ્મલ્ કિયામહ્.

(૨૪)

اَللّٰهُمَّ اَعْطِ مُحَمَّدَ نِ الْوَسِيْلَةَ وَاجْعَلْ
فِى الْمُصْطَفِيْنَ مَحَبَّتَهٗ وَفِى الْعَالِيْنَ
دَرَجَتَهٗ وَفِى الْمُقَرَّبِيْنَ دَارَهٗ ط

અલ્લાહુમ્મ અઅ્તિ મુહમ્મદનિલ્ વસીલ-ત વજ્અલ્ ફિલ્ મુસ્તફચ્ન મહબ્બતહૂ વ ફિલ્ આલી-ન દ-ર-જ-તહૂ વ ફિલ્ મુકર્રબી-ન દા-રહૂ.

(૨૫)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ فِى الْاَوَّلِيْنَ وَفِى الْاٰخِرِيْنَ وَفِى الْمَلَاِ الْاَعْلٰى اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ મુહમ્મદિન્ ફિલ્ અવ્વલી-ન વ ફિલ્ આખિરી-ન વ ફિલ્ મ-લઈલ્ અઅ્લા ઈલા યવ્મિદ્દીન.

(૨૬)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَصَحْبِهٖ وَسَلِّمْ بِعَدَدِ مَا فِىْ جَمِيْعِ الْقُرْاٰنِ حَرْفًا حَرْفًا وَّبِعَدَدِ كُلِّ حَرْفٍ اَلْفًا اَلْفًا ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વ આલેહી વ સહ્બિહી વ સલ્લિમ્ બિ-અદદિ મા ફી જમીઈલ્ કુર્આનિ હર્ફન્ હર્ફંવ્ બિ-અદદિ કુલ્લિ હર્ફિન્ અલ્ફન્ અલ્ફા.

(૨૭)

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا سَامِعِيْنَ مُطِيْعِيْنَ، وَاَوْلِيَاءِ مُخْلِصِيْنَ وَرُفَقَاءَ مُصَاحِبِيْنَ ط اَللّٰهُمَّ اَبْلِغْهُ مِنَّا السَّلَامَ، وَارْدُدْ عَلَيْنَا مِنْهُ السَّلَامَ ط

અલ્લાહુમ્મજ્ અલ્ના સામિઈ-ન મુતીઈ-ન વ અવ્લિયા-અ મુખ્લિસી-ન વ રુફકા-અ મુસાહિબીન. અલ્લાહુમ્મ અબ્લિગ્હૂ

મિન્નસ્સલામ, વર્દુદ્ અલય્ના મિન્હુસ્સલામ.

(૨૮)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدِ ٍالنَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰى كُلِّ نَبِيٍّ وَّمَلَكٍ وَّوَلِيٍّ، عَدَدَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ، وَعَدَدَ كَلِمَاتِ رَبِّنَا التَّآمَّاتِ الْمُبَارَكَاتِ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિનિન્ નબિય્યિલ્ ઉમ્મિય્યિ વ અલા કુલ્લિ નબિય્યિંવ્ વ મલકિંવ્ વ વલિય્યિન્ અ-દ-દશ્શફ્ઈ વલ્ વત્રિ વ અ-દ-દ કલિમાતિ રબ્બિનત્તામ્માતિલ્ મુબારકાતિ.

(૨૯)

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّآمَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ وَاَعْطِهِ الْوَسِيْلَةَ وَالشَّفَاعَةَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ط

અલ્લાહુમ્મ રબ્બ હાઝિહિદ્ દઅ્વતિત્તામ્મતિ વસ્સલાતિલ્ કાઈમતિ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિન્ અબ્દિ-ક વ રસૂલિ-ક વ અઅ્તિહિલ્ વસીલ-ત વશ્શફાઅ-ત યવ્મલ્ કિયામહ્.

(૩૦)

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا جَعَلْتَهَا عَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ

اِنَّکَ حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ ط (ابن ابی شیبہ، فضل الصلاۃ علی النبی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم)

અલ્લાહુમ્મજ્ અલ્ સલવાતિ–ક વ બરકાતિ–ક અલા આલિ મુહમ્મદિન્ કમા જઅલ્તહા અલા આલિ ઈબ્રાહી–મ ઈન્ન–ક હમીદુમ્ મજીદ.

(ઈબ્ને અબી શયબા, ફઝ્લુસ્સલાત અલન્નબિય્યિ)

(૩૧)

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّ اَزْوَاجِہٖ اُمَّھَاتِ الْمُؤْمِنِیْنَ وَذُرِّیَّتِہٖ وَاَھْلِ بَیْتِہٖ کَمَا صَلَّیْتَ عَلٰٓی اٰلِ اِبْرَاھِیْمَ اِنَّکَ حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ ط (ابوداؤد، الصلاۃ)

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અઝ્વાજિહી ઉમ્મહાતિલ્ મુઅ્મિનિ–ન વઝુર્રિય્યતિહી વ અહ્લિ બય્તિહી કમા સલ્લય્ત અલા આલિ ઈબ્રાહી–મ ઈન્ન–ક હમીદુમ્ મજીદ.

(અબૂ દાવૂદ, અસ્સલાત)

(૩૨)

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰٓی اٰلِ مُحَمَّدٍ ط اَللّٰھُمَّ بَارِکْ عَلٰٓی اٰلِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکْتَ وَصَلَّیْتَ عَلٰٓی اِبْرَاھِیْمَ وَعَلٰٓی اٰلِ اِبْرَاھِیْمَ اِنَّکَ حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ ط (باب الصلاۃ علی النبی)

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા આલિ મુહમ્મદિન્ અલ્લાહુમ્મ બારિક્

અલા આલિ મુહમ્મદિન્ કમા બારક્ત વ સલ્લય્ત અલા ઈબ્રાહીમ વ આલિ ઈબ્રાહીમ ઈન્ન-ક હમીદુમ્ મજીદ.

(બાબુસ્સલાતિ અલન્નબિય્યિ સલ.)

(33)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى اَنْبِيَائِكَ وَالْمُرْسَلِيْنَ وَمَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِيْنَ، وَاَهْلِ طَاعَتِكَ اَجْمَعِيْنَ مِنْ اَهْلِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرَضِيْنَ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા અમ્બિયાઈ-ક વલ્ મુર્સલી-ન વ મલાઈ-કતિકલ્ મુકર્રબી-ન વ અહ્લિ તાઅતિ-ક અજ્મઈ-ન મિન્ અહ્લિસ્સમાવાતિ વલ્ અર્દી-ન ઈન્ન-ક અલા કુલ્લિ શય્ઈન્ કદીર.

(34)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَنَبِيِّكَ وَرَسُوْلِكَ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ وَعَلٰى اٰلِهٖ وَاَزْوَاجِهٖ وَذُرِّيَّتِهٖ، عَدَدَ خَلْقِكَ وَرِضَا نَفْسِكَ وَزِنَةَ عَرْشِكَ وَمِدَادَ كَلِمَاتِكَ ط

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિન્ અબ્દિ-ક વ નબિય્યિ-ક વ રસૂલિકન્ નબિય્યિ વ અલા આલિહી વ અઝ્વાજિહી વ ઝુર્રિય્યાતિહી, અ-દ-દ ખલ્કિ-ક, વ રિદા નફ્સિક, વ ઝિન-ત અર્શિ-ક વ મિદા-દ કલિમાતિક્.

(૩૫)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُوْلِكَ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ وَبَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ ط

(ابن ماجہ، اقامۃ الصلاۃ والسنۃ فیہا)

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિન્ અબ્દિ-ક વ રસૂલિ-ક કમા સલ્લય્ત અલા ઈબ્રાહી-મ વ બારિક્ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ મુહમ્મદિન્ કમા બારક્ત અલા ઈબ્રાહીમ.

(ઈબ્ને માજહ, ઈકામતુસ્સલાતિ વસ્સુન્નતુ ફીહા)

(૩૬)

اَللّٰهُمَّ رَبَّ الْحِلِّ وَالْحَرَامِ وَرَبَّ الْبَلَدِ الْحَرَامِ وَرَبَّ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ وَرَبَّ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ بِحَقِّ كُلِّ اٰيَةٍ اَنْزَلْتَهَا فِيْ شَهْرِ رَمَضَانَ بَلِّغْ رُوْحَ مُحَمَّدٍ مِّنِّيْ تَحِيَّةً وَّسَلَامًا ط

અલ્લાહુમ્મ રબ્બલ્ હિલ્લિ વલ્ હરામિ વ રબ્બલ્ બલદિલ્ હરામિ વ રબ્બર્રુક્નિ વલ્ મકામિ વ રબ્બલ્ મશ્અરિલ્ હરામિ બિહક્કિ કુલ્લિ આયતિન્ અન્ઝલ્તહા ફી શહ્રિ રમદા-ન બલ્લિગ્ રૂ-હ મુહમ્મદિમ્ મિન્ની તહિય્યતંવ્ વ સલામા.

(૩૭)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰىٓ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّبَارِکْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰىٓ اٰلِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکْتَ عَلٰىٓ اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰىٓ اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّکَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط

(احمد، طبرانی کبیر عن زید بن خارجہ، سند صحیح)

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ મુહમ્મદિંવ્ વ બારિક્ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ આલિ મુહમ્મદિન્ કમા બારક્ત અલા ઈબ્રાહી-મ ઈન્ન-ક હમીદુમ્ મજીદ.

(અહમદ, તબરાની કબીર અન્ ઝૈદ બિન ખારિજહ-સનદે સહીહ)

(૩૮)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰىٓ اٰلِ مُحَمَّدٍ کَمَا صَلَّيْتَ عَلٰىٓ اِبْرَاهِيْمَ وَبَارِکْ عَلٰى مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکْتَ عَلٰىٓ اِبْرَاهِيْمَ فِی الْعَالَمِيْنَ اِنَّکَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط (احمد طبرانی)

અલ્લાહુમ્મ સલ્લિ અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ મુહમ્મદિન્ કમા સલ્લય્ત અલા ઈબ્રાહી-મ વ બારિક્ અલા મુહમ્મદિન્ કમા બારક્ત અલા ઈબ્રાહી-મ ફિલ્ આલમી-ન ઈન્ન-ક હમીદુમ્ મજીદ. (અહમદ, તબરાની)

(૩૯)

اَللّٰهُمَّ قَدْ جَعَلْتَ صَلَوَاتِکَ وَرَحْمَتَکَ

وَمَغْفِرَتَكَ (وَرِضْوَانَكَ) عَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ ط اَللّٰهُمَّ فَاجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَرَحْمَتَكَ وَمَغْفِرَتَكَ (وَرِضْوَانَكَ) عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ ط

અલ્લાહુમ્મ કદ્ જઅલ્ત સ-લવાતિ-ક વ રહ્‌મત-ક વ મગ્ફિરત-ક વ રિદ્‌વાન-ક અલા ઈબ્રાહી-મ વ આલિ ઈબ્રાહી-મ, અલ્લાહુમ્મ ફજ્અલ્ સલવાતિ-ક વ રહ્‌મત-ક વ મગ્ફિરત-ક વ રિદ્‌વાન-ક અલા મુહમ્મદિંવ્ વ અલા આલિ મુહમ્મદિન્.

(૪૦)

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلَوَاتِكَ وَبَرَكَاتِكَ عَلٰى مُحَمَّدِ نِ النَّبِيِّ وَاَزْوَاجِهٖ اُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِيْنَ وَذُرِّيَّتِهٖ وَاَهْلِ بَيْتِهٖ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط (امام ابن قیم رحمۃ اللہ علیہ، نسائی)

અલ્લાહુમ્મજ્અલ્ સ-લવાતિ-ક વ બ-રકાતિ-ક અલા મુહમ્મદિનિન્ નબિય્યિ વ અઝ્વાજિહી ઉમ્મહાતિલ્ મુઅ્મિની-ન વ ઝુર્રિય્યતિહી વ અહ્‌લિ બય્તિહી કમા સલ્લય્ત અલા ઈબ્રાહી-મ ઈન્ન-ક હમીદુમ્ મજીદ.

(ઈમામ ઈબ્ને કય્યિમ રહ; નસાઈ)

સલામના શબ્દો

اَلتَّحِيَّاتُ الطَّيِّبَاتُ الصَّلَوَاتُ الزَّاكِيَاتُ لِلّٰهِ، اَشْهَدُ
اَنْ لَّآاِلٰهَ اِلَّااللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُاللّٰهِ
وَرَسُوْلُهٗ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَاالنَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ
وَبَرَكَاتُهٗ، اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِاللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ ط

● ● ●

اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ الصَّلَوَاتُ الطَّيِّبَاتُ، اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
اَيُّهَاالنَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ، اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِاللّٰهِ
الصَّالِحِيْنَ، اَشْهَدُ اَنْ لَّآاِلٰهَ اِلَّااللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ
مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ ط

(અબૂ દાવૂદ)

● ● ●

اَلتَّحِيَّاتُ الصَّلَوَاتُ لِلّٰهِ، اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ
اَيُّهَاالنَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ، اَلسَّلَامُ
عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِاللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ ط

(તહાવી)

● ● ●

اَلتَّحِيَّاتُ الْمُبَارَكَاتُ الصَّلَوَاتُ الطَّيِّبَاتُ لِلّٰهِ، اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَاالنَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ، اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِاللّٰهِ الصَّالِحِيْنَ، اَشْهَدُ اَنْ لَّآاِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ ط

(મુસ્લિમ શરીફ)

بِسْمِ اللّٰهِ وَالسَّلَامُ عَلٰى رَسُوْلِ اللّٰهِ ط

(મુસ્તદરકે હાકિમ)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ صَلٰوةً تَكُوْنُ لَكَ رِضَاءً وَّلِحَقِّهٖ اَدَاءً وَّاَعْطِهِ الْوَسِيْلَةَ وَالْمَقَامَ الَّذِىْ وَعَدْتَّهٗ ط

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ
મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ
(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)

પ્રકરણ-૪

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમની મુબારક સુન્નતો

''મન્ અહબ્બ સુન્નતી ફકદ્ અહબ્બની વ મન્ અહબ્બની કા–ન મઈ–ચ ફિલ્ જન્નતિ.''

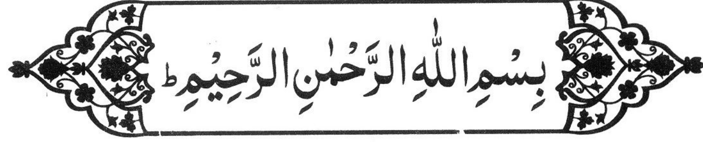
[**અર્થ :** જેણે મારી સુન્નતથી મુહબ્બત કરી (તેના ઉપર અમલ કર્યો) તેણે મારાથી મુહબ્બત કરી અને જે મારાથી મુહબ્બત કરશે તે જન્નતમાં મારી સાથે હશે.] (મિશ્કાત શરીફ, પેજ–૩૦)

● ● ●

جَزَى اللّٰهُ عَنَّا مُحَمَّدًا صَلَّى اللّٰهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَا هُوَ اَهْلُهٗ ط

દુરૂદે ઈબ્રાહીમ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط

★ બિસ્મિહી તઆલા ★

પ્રકરણ-૪

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમની મુબારક સુન્નતો

(૧) સો (૧૦૦) શહીદોનો સવાબ મળશે

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) બયાન કરે છે કે જનાબ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું, "ફિત્ના-ફસાદનાં જમાનામાં જે માણસ મારી સુન્નત ઉપર મક્કમતાથી કાયમ રહેશે તેને સો (૧૦૦) શહીદોનો સવાબ મળશે. (બયહકી)

એટલે કે તે સમયે જ્યારે લોકો પયગમ્બરની સુન્નતોથી બેપરવાઈ કરતા હોય અથવા સુન્નત ઉપર અમલ કરનારની મજાક કરતા હોય તો એવા ખરાબીઓથી ભરપૂર જમાનામાં કોઈ માણસ લોકોની હસી-મજાકનો વિચાર કર્યા વગર સુન્નત ઉપર અમલ કરશે તો એવા માણસને આ સવાબ મળશે.

(૨) મિસ્વાકની સુન્નતો

(૧) દરેક વુઝૂ કરતી વખતે મિસ્વાક (દાતણ) કરવું સુન્નત છે. (અત્તરગીબ વ ત્તરહીબ)

(૨) મિસ્વાક એક વેંત કરતાં વધારે લાંબુ ન હોય. (બહરુર્રાઇક)

(૩) હઝરત જાબિર (રદિ.)થી રિવાયત છે કે જનાબ નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું કે, ''દાતણ કરેલ વુઝૂ સાથેની બે રકા'ત નમાઝ એવી સિત્તેર (૭૦) રકા'તોથી ઉત્તમ (અફઝલ) છે, જેના વુઝૂમાં દાતણ (મિસ્વાક) ન કરાયું હોય.'' (અબૂ નઈમ)

તે વખતો જેમાં મિસ્વાક કરવું સુન્નત છે :

(૧) સૂવા પછી જ્યારે ઊઠે ત્યારે.
(૨) વુઝૂ કરતી વખતે.
(૩) કુરઆને પાકની તિલાવત માટે.
(૪) હદીસ શરીફ પઢવા–પઢાવવા માટે.
(૫) મોઢામાં બદબૂ થઇ જાય ત્યારે.
(૬) પોતાના ઘરમાં દાખલ થયા પછી.
(૭) બીવી સાથે હમબિસ્તરી વખતે.
(૮) કોઇ પણ ભલાઇની મજલિસમાં જવા પહેલાં.
(૯) ખાવાથી પહેલાં.
(૧૦) સફરમાં જતી વખતે.
(૧૧) સૂતાં પહેલાં.
(૧૨) અલ્લાહ તઆલાનો ઝિક્ર કરતાં પહેલાં.

(અત્તરગીબ વ ત્તરહીબ)

(૩) વુઝૂની સુન્નતો

વુઝૂમાં અઢાર (૧૮) સુન્નતો છે. એને અદા કરવાથી કામિલ (સંપૂર્ણ) તરીકાથી વુઝૂ થઇ જશે.

(૧) વુઝૂની નિય્યત કરવી. દાખલા તરીકે :

હું નમાઝ સહીહ થવા માટે વુઝૂ કરું છું.

(૨) **''બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ''** પઢીને વુઝૂ કરવું. કેટલીક રિવાયતોમાં વુઝૂની 'બિસ્મિલ્લાહ' આ પ્રમાણે આવી છે :

بِسْمِ اللّٰهِ الْعَظِيْمِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ
عَلٰى دِيْنِ الْاِسْلَامِ ط

''બિસ્મિલ્લાહિલ્ અઝીમિ વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ અલા દીનીલ્ ઈસ્લામ.''

(૩) બન્ને હાથોને કાંડા સુધી (પહોંચા સુધી) ત્રણ વખત ધોવા.

(૪) મિસ્વાક કરવું. જો મિસ્વાક ન હોય તો આંગળીથી દાંતોને ઘસવા.

(૫) ત્રણ વખત કુલ્લી (કોગળા) કરવી.

(૬) ત્રણ વખત નાકમાં પાણી ચઢાવવું.

(૭) ત્રણ વખત નાક સાફ કરવું.

(૮) દરેક અંગને ત્રણ–ત્રણ વખત ધોવું.

(૯) ચહેરો ધોતી વેળા દાઢીનો ખિલાલ કરવો.

(૧૦) હાથો અને પગોને ધોતી વખતે આંગળીઓનો ખિલાલ કરવો.

(૧૧) એક વખત આખા માથાનો મસહ કરવો.

(૧૨) માથાના મસહની સાથે કાનોનો મસહ કરવો.

(૧૩) વુઝૂના અંગોને મસળી મસળીને (ઘસી ઘસીને) ધોવા.

(૧૪) પય દર પય (નિરંતર) વુઝૂ કરવું.

(૧૫) તરતીબવાર (ક્રમવાર) વુઝૂ કરવું.

(૧૬) જમણી તરફથી પ્રથમ ધોવું.

(૧૭) વુઝૂ કર્યા પછી કલિમ-એ-શહાદત પઢવું :

اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ
اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ ط

તે પછી આ દુઆ પઢવી :

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِىْ مِنَ التَّوَّابِيْنَ
وَاجْعَلْنِىْ مِنَ الْمُتَطَهِّرِيْنَ ط

(૪) ગુસલ કરવાનો મસ્નૂન તરીકો

પ્રથમ બન્ને હાથોને પહોંચા (કાંડા) સુધી ત્રણ વખત ધોવા. તે પછી (શરીર પર) કોઇ જગાએ મની (વીર્ય) કે બીજી કોઇ

નાપાકી લાગેલી હોય તો તેને ત્રણ વખત (ધોઈને) પાક કરો.

તે પછી નાનો અને મોટો બન્ને ઈસ્તિન્જા કરો (ભલે, જરૂરત ન હોય).

તે પછી મસ્નૂન તરીકા પ્રમાણે વુઝૂ કરો. જો ગુસલનું પાણી પગ આગળ ભેગું થતું હોય તો પગ ન ધોવા, ત્યાંથી અલગ થયા પછી ધોવા, નહિતર તે જ વખતે પગ ધોવા જાઈઝ છે.

હવે પાણી પ્રથમ માથા ઉપર રેડો, પછી જમણા ખભા પર, પછી ડાબા ખભા પર (એટલું પાણી રેડો કે માથાથી પગ સુધી પહોંચી જાય). બદન (શરીર)ને હાથો વડે મસળો.

આ એક વખત થયું.

ફરી પાછું બીજી વખત એ જ પ્રમાણે પાણી રેડો. પ્રથમ માથા પર, પછી જમણા ખભા પર, પછી ડાબા ખભા પર (જ્યાં શરીરનો ભાગ સૂકો રહી જવાનો અંદેશો હોય ત્યાં હાથ મસળીને (ઘસીને) પાણી વહાવવાની કોશિશ કરો).

તે પછી ફરી પાછું ત્રીજી વખતે એ જ પ્રમાણે માથાથી પગ સુધી પાણી વહાવો. (તિરમિઝી)

સૂચના : ગુસલ કર્યા પછી બદન (શરીર)ને કપડાં (કે ટુવાલ) વડે લૂછવું પણ સાબિત છે અને ન લૂછવું પણ સાબિત છે. એટલે બન્ને રીતોમાંથી જે રીત પણ અપનાવે તે સુન્નત હોવાની નિય્યત કરી લે. (મિશ્કાત)

(૫) મસ્જિદમાં દાખલ થવાની સુન્નતો

(૧) જમણો પગ મસ્જિદમાં (પ્રથમ) દાખલ કરવો.

(૨) બિસ્મિલ્લાહ પઢવું.

(૩) દુરૂદ શરીફ પઢવું, દાખલા તરીકે :

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى رَسُوْلِ اللّٰهِ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ط

(૪) દુઆ પઢવી :

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِیْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ ط

(૫) એ'તિકાફની નિય્યત કરવી.

એ'તિકાફની નિય્યત :

بِسْمِ اللّٰهِ دَخَلْتُ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَنَوَيْتُ سُنَّةَ الْاِعْتِكَافِ ط

(૬) નમાઝની એકાવન સુન્નતો છે

કિયામમાં ૧૧ (અગિયાર) સુન્નતો છે :

(૧) તકબીરે તહરીમહ વખતે સીધા (ટટ્ટાર) ઊભા રહેવું. અર્થાત્ માથું ઝુકાવવું નહિ.

(૨) બંને પગોની વચ્ચે ચાર આંગળીઓ જેટલું અંતર રાખવું તેમ જ પગોની આંગળીઓને કિબ્લા તરફ રાખવી.

(૩) મુક્તદીની તકબીરે તહરીમહ ઈમામની તકબીરે તહરીમહની સાથે હોવી.

(૪) તકબીરે તહરીમહ કહેતી વખતે (પુરુષોએ) બંને હાથોને

કાન સુધી ઉઠાવવા.

(૫) તકબીરે તહરીમહ વખતે હાથની હથેળીઓને કિબ્લા તરફ રાખવી.

(૬) તકબીરે તહરીમહ વખતે હાથની આંગળીઓને પોતાની અસલ સ્થિતિમાં રાખવી અર્થાત્ ન વધારે પહોળી કરવી, ન વધારે સંકોચવી.

(૭) હાથ બાંધતી વખતે જમણા હાથની હથેળીને ડાબા હાથની હથેળીની પીઠ ઉપર મૂકવી.

(૮) પુરુષોએ જમણા હાથની ટચલી (નાની) આંગળી અને અંગૂઠા વડે વર્તુળ બનાવીને ડાબા હાથનું કાંડું પકડવું.

(૯) વચલી ત્રણ આંગળીઓને ડાબા હાથની કલાઈ (કોણી અને કાંડા વચ્ચેના ભાગ) પર મૂકવી.

(૧૦) પુરુષોએ નાફ (દૂંટી–નાભિ)ના નીચે હાથ બાંધવા.

(૧૧) 'સના' અર્થાત્ 'સુબ્હાનકલ્લાહુમ્મ...' પઢવું.

● કિરાઅતની સાત સુન્નતો :

(૧) 'તઅવ્વુઝ' અર્થાત્ 'અઊઝુ બિલ્લાહિ મિનશ્શયતાનિર્રજીમ' પઢવું.

(૨) 'તસ્મિયહ' અર્થાત્ 'બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ' પઢવું.

(૩) ધીમેથી 'આમીન' કહેવું.

(૪) ફજર અને ઝોહરમાં 'તિવાલે મુફસ્સલ' અર્થાત્ સૂરએ 'હુજુરાત'થી સૂરએ 'બુરૂજ' સુધી.

અસર અને ઈશામાં 'અવસાતે મુફસ્સલ' અર્થાત્ સૂરએ

'બુરૂજ'થી સૂરએ 'લમ યકુન' સુધી અને

મગરિબમાં 'કિસારે મુફસ્સલ' અર્થાત્ સૂરએ 'ઈઝા ઝુલઝિલત'થી સૂરએ 'નાસ' સુધીની સૂરતોમાંથી (કોઈ સૂરત) પઢવી.

(૫) ફજરની પહેલી રકા'ત લાંબી કરવી.

(૬) કુર્આન ન વધારે ઉતાવળથી પઢવું, ન વધારે થોભીને પઢવું, બલકે મધ્યમ ઝડપથી પઢવું.

(૭) ફર્ઝ (નમાઝ)ની ત્રીજી અને ચોથી રકા'તમાં માત્ર સૂરએ 'ફાતિહા' (અલ્હમ્દુ શરીફ) પઢવું.

● રુકૂઅની આઠ સુન્નતો :

(૧) રુકૂઅની તકબીર કહેવી.

(૨) પુરુષોએ (રુકૂઅમાં) બંને હાથ વડે ઘૂંટણ પકડવા.

(૩) હાથની આંગળીઓ પહોળી કરીને ઘૂંટણ પકડવા.

(૪) પગની પિંડલીઓને સીધી (ટટ્ટાર) રાખવી.

(૫) રુકૂઅમાં પુરુષોએ પીઠ બિછાવી દેવી.

(૬) રુકૂઅમાં પુરુષોએ સર અને સુરીન (માથું અને થાપો) સીધી લીટીમાં રાખવાં.

(૭) રુકૂઅમાં ઓછામાં ઓછું ત્રણ વખત **'સુબ્હા-ન રબ્બિયલ અઝીમ'** પઢવું.

(૮) રુકૂઅથી ઊઠતી વખતે

ઈમામે **'સમિઅલ્લાહુ લિમન હમીદહ'** કહેવું.

મુક્તદીએ **'રબ્બના લકલ હમ્દ'** કહેવું અને

મુન્ફરિદે (એકલા નમાઝ પઢનારે) બંને કહેવું.

● **સિજદહની બાર સુન્નતો :**

(૧) સિજદહની તકબીર કહેવી.

(૨) સિજદહમાં પ્રથમ બંને ઘૂંટણો જમીન ઉપર મૂકવા.

(૩) તે પછી બંને હાથોને જમીન ઉપર મૂકવા.

(૪) તે પછી નાક જમીન ઉપર મૂકવું.

(૫) તે પછી પેશાની (કપાળ) જમીન ઉપર મૂકવી.

(૬) બંને હાથોની વચ્ચે સિજદહ કરવો.

(૭) પુરુષોએ સિજદહમાં પેટને જાંઘથી અલગ રાખવું.

(૮) પુરુષોએ બાઝૂ (બાવડું અર્થાત્ હાથની કોણી અને ખભા વચ્ચેનો ભાગ) પેહલૂ (પડખાં, પાસાં)થી અલગ રાખવું.

(૯) પુરુષોએ હાથની કોણીઓને જમીનથી અલગ રાખવી.

(૧૦) સિજદહમાં ઓછામાં ઓછું ત્રણ વખત

'સુબ્હાન રબ્બિયલ આ'લા' પઢવું.

(૧૧) સિજદહથી ઊઠવાની તકબીર કહેવી.

(૧૨) સિજદહથી ઊઠતી વખતે :

પ્રથમ પેશાની, પછી નાક, પછી હાથ અને તે પછી ઘૂંટણો (એ પ્રમાણે ક્રમવાર) ઉઠાવવા તેમજ બંને સિજદહ દરમિયાન ઈત્મીનાનથી બેસવું.

● **કાઈદહની તેર સુન્નતો :**

(૧) કાઈદહમાં પુરુષોએ જમણો પગ (પંજો) ઊભો રાખવો અને ડાબો પગ (પંજો) બિછાવીને તેના પર બેસવું તેમ જ પગની આંગળીઓને કિબ્લા તરફ રાખવી.

(૨) કાઈદહમાં બંને હાથોને જાંઘ ઉપર મૂકવા.

(૩) 'તશહ્હુદ' (અર્થાત્ અત્તહિય્યાત)માં 'અશહદુ અંલ્લા ઈલા–હ' પર શહાદતની આંગળી ઉઠાવવી અને 'ઈલ્લલ્લાહ' પર ઝુકાવી દેવી.

(૪) છેલ્લા કાઈદહમાં દુરૂદ શરીફ (દુરૂદે ઈબ્રાહીમ) પઢવું.

(૫) દુરૂદ શરીફ (દુરૂદે ઈબ્રાહીમ) પઢયા પછી કુર્આન કે હદીસમાં આવી હોય તેવી કોઈ દુઆ પઢવી.

(૬) બંને તરફ સલામ ફેરવવી.

(૭) સલામની શરૂઆત જમણી બાજુથી કરવી.

(૮) સલામ ફેરવતી વખતે ઈમામે મુક્તદીઓ, ફરિશ્તાઓ અને નેક જિન્નાતને સલામ કરવાની નિય્યત કરવી.

(૯) સલામ ફેરવતી વખતે મુક્તદીએ ઈમામ, ફરિશ્તાઓ, નેક જિન્નાત અને જમણી–ડાબી બાજુના મુક્તદીઓને સલામ કરવાની નિય્યત કરવી.

(૧૦) મુન્ફરિદે (એકલા નમાઝ પઢનારે) માત્ર ફરિશ્તાઓને સલામ કરવાની નિય્યત કરવી.

(૧૧) મુક્તદીએ ઈમામની સાથે સલામ ફેરવવી.

(૧૨) ઈમામે બીજી સલામના અવાજને પહેલી સલામના અવાજ કરતાં ધીમો (મંદ) કરવો.

(૧૩) મસ્બૂકે (જેની શરૂઆતની રકા'ત છૂટી ગઈ હોય તેણે) ઈમામના ફારિગ થવાનો ઈન્તિઝાર કરવો.

સૂચના :

હાથની આંગળીઓ રુકૂઅમાં પહોળી થયેલી અને

સિજદહમાં ભેગી થયેલી રાખવી. ('નૂરુલ ઈઝાહ'માંથી)

(૭) ઔરતોની નમાઝમાં ખાસ તફાવત

(૧) તકબીરે તહરીમહ વખતે પોતાના બંને હાથ ખભા સુધી ઉઠાવે; પરંતુ હાથોને દુપટ્ટા (ઓઢણી)માંથી બહાર ન કાઢે.

(૨) હાથોને સીના પર બાંધે.

જમણા હાથની હથેળીને માત્ર ડાબા હાથની હથેળીની પીઠ ઉપર મૂકી દે. (મર્દોની જેમ નાની આંગળી અને અંગૂઠા વડે વર્તુળ બનાવીને હાથનું કાંડું ન પકડે.)

બંને બાઝૂઓ (બાવડાં અર્થાત્ હાથનો કોણીથી ખભા સુધીનો ભાગ)ને પેહલૂઓ (પડખાં, પાસાં) સાથે ખૂબ મેળવીને રાખે.

બંને પગની ઘૂંટીઓને બિલકુલ મેળવી દે.

(૩) સિજદહમાં પગો (પંજાઓને આંગળી પર) ઊભા ન રાખે; બલકે જમણી બાજુ (બહાર) કાઢે.

સિજદહ ખૂબ સંકોચાઈને અને દબાઈને એવી રીતે કરે કે પેટ બંને જાંઘોની સાથે તેમજ બંને બાઝૂઓ (બાવડાં) બંને પેહલૂઓની સાથે ભેગાં મળી જાય.

સિજદહમાં બંને હાથની કોણીઓને જમીન પર મૂકી દે.

(૪) કાઈદહમાં બેસે ત્યારે બંને પગોને જમણી તરફ (બહાર) કાઢે.

બંને હાથોને જાંઘ પર મૂકી દે.

હાથની આંગળીઓને ખૂબ મેળવીને રાખે.

(૮) નમાઝના તે આદાબ જે બધાં માટે એકસરખાં છે

કિયામ (ઊભા રહેવાની હાલત)માં સિજદહની જગાએ નજર રહે.

રુકૂઅની હાલતમાં પગો પર નજર રહે.

સિજદહની હાલતમાં નાક પર નજર રહે અને

સલામ ફેરવતી વખતે ખભા પર નજર રહે.

બગાસું આવે તો તેને ખૂબ બળપૂર્વક રોકે, છતાં જો ન રોકાય તો જમણા હાથની હથેળીની પીઠ વડે રોકે.

જો ખાંસી આવે એવું લાગે તો તેને પણ રોકવાની કોશિશ કરે તથા કાબૂ રાખે.

સિર્રી નમાઝ (ઝોહર અને અસર)માં એટલા અવાજે પઢે કે પોતે સાંભળી શકે.

સલામ ફેરવ્યા બાદ (પછી)

એક વખત **'અલ્લાહુ અકબર'** કહે.

તે પછી ત્રણ વખત **'અસ્તગફિરુલ્લાહ'** કહે, જેમાં છેલ્લી વખતે જરા ખેંચીને (લંબાવીને) પઢે.

(૯) માથાના વાળ તેમજ દાઢીમાં કાંસકી કરવી

રાતે (રાત્રે) સૂતી વખતે કાંસકી કરવું સુન્નત છે :

જનાબ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ રાતે સૂતી

વખતે મિસ્વાક (દાતણ) કરતા, વુઝૂ કરતા અને માથાનાં વાળ તથા દાઢી મુબારકમાં કાંસકી કરતા હતા. (શમાઈલે તિરમિઝી)

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ચાહે સફરમાં હોય કે ઘરમાં હોય, ઘરમાં આપના સિરહાના (સિરાણા) મુબારક પર હંમેશા સાત (૭) વસ્તુઓ રહેતી :

(૧) તેલની શીશી (બોટલ), (૨) કાંસકી, (૩) સુરમા–દાની, (૪) કાતર, (૫) મિસ્વાક (દાતણ), (૬) આયનો (મિરર), (૭) એક નાની લાકડી કે જે સર (માથું) મુબારક ખુજાવવા (ખંજવાળવા)માં કામ આવતી.

(શમાઈલ, ઝાદુલ મઆદ)

માથાની વચમાં માંગ કાઢવી સુન્નત છે :

હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ પહેલાં વાળ મુબારકને ભેગા કરી કાંસકી કરતા હતા. પછી આપ માંગ કાઢવા લાગ્યા હતા. કાંસકી કરવામાં તેમજ બૂટ–ચપ્પલ પહેરવામાં જમણી તરફથી શરૂઆત કરવી જોઈએ, કારણ કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમનો તરીકો એ જ હતો.

(૧૦) ખાવાની કેટલીક સુન્નતો

(૧) દસ્તરખ્વાન (ભોજન માટેનું પાથરણું) બિછાવવું.

(૨) બંને હાથોને કાંડા સુધી ધોવા.

નોંધ : અલ્લામહ શામી (રહ.)ના મતે ખાવાથી પહેલાં કુલ્લી–કોગળા કરવા સુન્નત નથી; પરંતુ જનાબતની હાલતમાં કુલ્લી કરવા વગર ખાવું મકરૂહ છે. ('શામી' ભાગ–૫, પા–૨૩૯)

(જો કોઈ મોઢાની સફાઈના માટે કુલ્લી કરવા ચાહે તો મનાઈ નથી.)

(૩) બુલંદ અવાજથી 'બિસ્મિલ્લાહ' પઢવું. ('શામી' ભાગ–૫)

(૪) જમણા હાથ વડે ખાવું.

(૫) ખાવાની મજલિસમાં જે શખ્સ સૌથી વધારે બુઝુર્ગ અને મોટો હોય તેમનાથી ખાવાનું શરૂ કરાવવું.

(૬) ખાવાનું એક જ પ્રકારનું હોય તો પોતાની સામેથી ખાવું.

(૭) જો કોઇ લુકમો (કોળિયો) પડી જાય તો ઉપાડીને સાફ કરીને ખાય લેવું.

(૮) ટેકો લગાવીને ન ખાવું.

(૯) ખાવામાં કોઇ ઐબ (ખામી) ન કાઢવી.

(૧૦) જોડા (પગરખાં) ઉતારીને ખાવું.

(૧૧) ખાવા માટે બેસવાની રીતો નીચે પ્રમાણે છે :

એવી રીતે ઊકડું બેસે કે બંને ઘૂંટણો ઊભા હોય અને સુરીન (થાપાં) જમીન પર હોય અથવા

એક ઘૂંટણ ઊભો રાખે અને બીજા ઘૂંટણને બિછાવીને તેના ઉપર બેસે અથવા

બંને ઘૂંટણોને જમીન ઉપર બિછાવીને કાઇદહની જેમ બેસે અને આગળની તરફ જરા ઝુકીને બેસે.

(૧૨) ખાધા પછી વાસણો, પ્યાલા, રકાબી વગેરેને સાફ કરી લેવું. આમ કરવાથી વાસણો એના માટે મગફિરતની દુઆ કરે છે.

(૧૩) ખાધા પછીની (આ) દુઆ પઢવી :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَطْعَمَنَا وَسَقَانَا
وَجَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِیْنَ ط

''અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી અત્અ-મના વ-સકાના વ-જ-અ-લના મિનલ્ મુસ્લિમીન.''

ભાવાર્થ : તમામ વખાણો અલ્લાહના માટે છે, જેણે ખવડાવ્યું અને પિવડાવ્યું તેમજ મુસલમાનોમાં બનાવ્યા.

(૧૪) પહેલાં દસ્તરખ્વાન (ભોજનનું પાથરણું) ઉઠાવવું, તે પછી પોતે ઊઠવું.

(૧૫) દસ્તરખ્વાન ઉઠાવવાની (આ) દુઆ પઢવી :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ حَمْدًا كَثِيْرًا طَيِّبًا مُّبَارَكًا فِيْهِ غَيْرَ مُكْفِيٍّ وَّلَا مُوَدَّعٍ وَلَا مُسْتَغْنًى عَنْهُ رَبَّنَا ط

''અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ હમ્દન્ કસીરન્ તચ્યિબન્ મુબારકન્ ફીહી ગય્ર મુક્ફિચ્યિન્ વલા મુવદ્દઈન્ વલા મુસ્તગ્નિયન્ અન્હુ રબ્બના.''

ભાવાર્થ : તમામ વખાણો અલ્લાહના માટે છે, એવા વખાણો જે પુષ્કળ હોય તેમજ પાકીઝા અને બાબરકત હોય. હે અમારા પરવરદિગાર ! અમે આ ખાવાને કાફી (પૂરતું) સમજીને યા બિલકુલ રુખ્સત કરીને યા એનાથી ગૈર મોહતાજ થઈને ઉઠાવી રહ્યા નથી.

(૧૬) બંને હાથોને ધોવા.

(૧૭) કુલ્લી (કોગળા) કરવી.

(૧૮) જો શરૂઆતમાં **'બિસ્મિલ્લાહ'** પઢવાનું ભૂલી જાય તો આ પ્રમાણે પઢે :

بِسْمِ اللّٰهِ اَوَّلَهٗ وَاٰخِرَهٗ ط

''બિસ્મિલ્લાહિ અવ્વલહૂ વ આખિરહૂ''

(૧૯) જયારે કોઈની દાવત ખાય ત્યારે મેઝબાન (દાવત આપનાર)ને આ પ્રમાણે દુઆ આપે :

اَللّٰهُمَّ اَطْعِمْ مَنْ اَطْعَمَنِىْ
وَاسْقِ مَنْ سَقَانِىْ ط

''અલ્લાહુમ્મ અત્ઈમ મન્ અત્અ-મની વસ્કિ મન્ સકાની.''

ભાવાર્થ : હે અલ્લાહ ! જેણે મને ખવડાવ્યું તેને તું ખવડાવ અને જેણે મને પિવડાવ્યું તેને તું પિવડાવ. (તિરમિઝી)

(૨૦) સરકો વાપરવું સુન્નત છે, જે ઘરમાં સરકો મોજૂદ હોય, તે ઘર સાલન (શાક)થી ખાલી નથી સમજી શકાતું.

(૨૧) એકલા ઘઉં કોઈ વાપરતું હોય તો તેણે તેમાં થોડાક જવ પણ મિશ્ર કરવા જોઈએ, (ભલે ને) થોડીક જ માત્રામાં હોય, જેથી સુન્નત પર અમલનો સવાબ મળી જાય.

(૨૨) ગોશ્ત ખાવું સુન્નત છે.

રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમનું ફરમાન છે કે,

'દુનિયા અને આખિરતમાં વાનગીઓનો સરદાર ગોશ્ત છે.'

(૨૩) (આપણા મુસલમાનભાઈની) દાવત કબૂલ કરવું સુન્નત છે. અલબત્ત, જો (આવકનું વધારે પ્રમાણ) વ્યાજ, લાંચ–

રુશવતનું હોય અથવા તે (દાવત આપનાર) બદકારી (પાપાચાર) કરતો હોય તો તેની દાવત કબૂલ કરવી ન જોઈએ.

(૨૪) પોતાના સગાં-સંબંધીઓ, મિત્રો અને મિસ્કીનો (ગરીબો)ને વલીમાનું ખાવાનું ખવડાવવું સુન્નત છે.

(૨૫) મય્યિતના રિશ્તેદારો (સગાંઓ)ને ખાવાનું આપવું મસ્નૂન છે.

(૨૬) ખાતી વખતે બિલકુલ ખામોશ રહેવું મકરૂહ છે. (શામી)

પરંતુ દુઃખ, ફિકર-ચિંતા તેમજ બીમારીની વાત ન કરે.

સૂચના :

'અબૂ દાવૂદ'ની શર્હ (વિવરણ) માટે લખાયેલી કિતાબ 'બઝલુલ મજહૂદ'ના પાના ૩૫ ઉપર લખ્યું છે કે :

● જ્યારે કોઈ શખ્સ **'બિસ્મિલ્લાહ'** કહીને પોતાના ઘરમાં દાખલ થાય છે ત્યારે શયતાન પોતાના ભાઈઓને કહે છે કે :

'હે ભાઈઓ ! તમારા માટે આ ઘરના દરવાજા બંધ થઈ ગયા છે. રાતવાસા માટે કોઈ બીજું ઘર શોધો.'

● જ્યારે ખાતી વખતે **'બિસ્મિલ્લાહ'** પઢી લેવામાં આવે છે ત્યારે શયતાન કહે છે કે,

'લો, હવે ખાવા પર પણ પાબંદી (પ્રતિબંધ) થઈ ગઈ !'

અર્થાત્ :

ન અહીં રહી શકો છો, ન અહીં ખાય શકો છો !

● જો બંદો ઘરમાં દાખલ થતી વખતે **'બિસ્મિલ્લાહ'** કહેવું ભૂલી જાય તો શયતાન પોતાના ભાઈઓથી કહે છે કે,

'તમે ઘર મેળવી લીધું, રાત ગુઝારવા માટે.'

● અને જો તે બંદો ખાતી વખતે પણ **'બિસ્મિલ્લાહ'** પઢવાનું ભૂલી જાય તો શયતાન કહે છે કે, 'રહેવાની સાથે સાથે ખાવાની પણ પરવાનગી છે.'

(૧૧) પીવાની સુન્નતો

(૧) જમણા હાથથી પીવાનું પાત્ર પકડવું.

(૨) પીવાથી પહેલાં અગર ઊભા હોય તો બેસી જવું. ઊભા થઈને પીવું મના છે.

(૩) **'બિસ્મિલ્લાહ'** કહીને પીવું. પીધા પછી **'અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ'** કહેવું.

(૪) ત્રણ શ્વાસમાં પીવું.

શ્વાસ લેતી વખતે પાણીનું પાત્ર મોઢાથી અલગ કરવું.

(૫) વાસણની તૂટેલી ધાર તરફથી ન પીવું.

(૬) મશકથી મોઢું લગાવીને ન પીવું અથવા કોઈ પણ એવું વાસણ હોય જેમાંથી એકદમ પાણી વધારે આવી જવાની સંભાવના હોય અથવા એ સંભાવના હોય કે તેમાં સાપ કે વીંછી આવી જાય.

(૭) માત્ર પાણી પીવા પછી આ દુઆ પઢવી પણ મસ્નૂન છે :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ سَقَانَا عَذْبًا
فُرَاتًا بِرَحْمَتِهٖ مَاءً وَّلَمْ يَجْعَلْهُ
بِذُنُوْبِنَا مِلْحًا اُجَاجًا۔

''અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી સકાના અઝ્બન્ ફૂરાતમ્ બિરહ્મતિહી માઅંવ્ વ લમ્ યજ્અલ્હૂ બિઝુનૂબિના મિલ્હન્ ઉજાજા.''

(રૂહુલ મઆની, પારહ : ૨૭, પાનું : ૧૪૯)

(૮) પાણી પીધા પછી જો બીજાને આપવું હોય તો પ્રથમ જમણી બાજુવાળાને આપે અને પછી એ જ ક્રમ પ્રમાણે દૌર પૂરો કરે.

ચાહ અને શરબત પણ એ જ પ્રમાણે પેશ કરે.

(૯) દૂધ પીધા પછી આ દુઆ પઢે :

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيْهِ
وَزِدْنَا مِنْهُ۔

''અલ્લાહુમ્મ બારિક લના ફીહી વ ઝિદ્દના મિન્હુ.''

(૧૦) પિવડાવનારે છેવટે પીવું.

(૧૧) ઝમઝમનું પાણી ઊભા રહીને પીવું.

(૧૨) વુઝૂનું બચેલું પાણી ઊભા રહીને પીવું.

એમાં બીમારીઓના માટે શિફા છે.

અલ્લામહ શામી (રહ.)એ લખ્યું છે કે,

'મેં કેટલીયે વખત પોતાની બીમારીઓમાં એનો અનુભવ કર્યો છે અને શિફા મેળવી છે.'

દુરૂદે ઈબ્રાહીમ

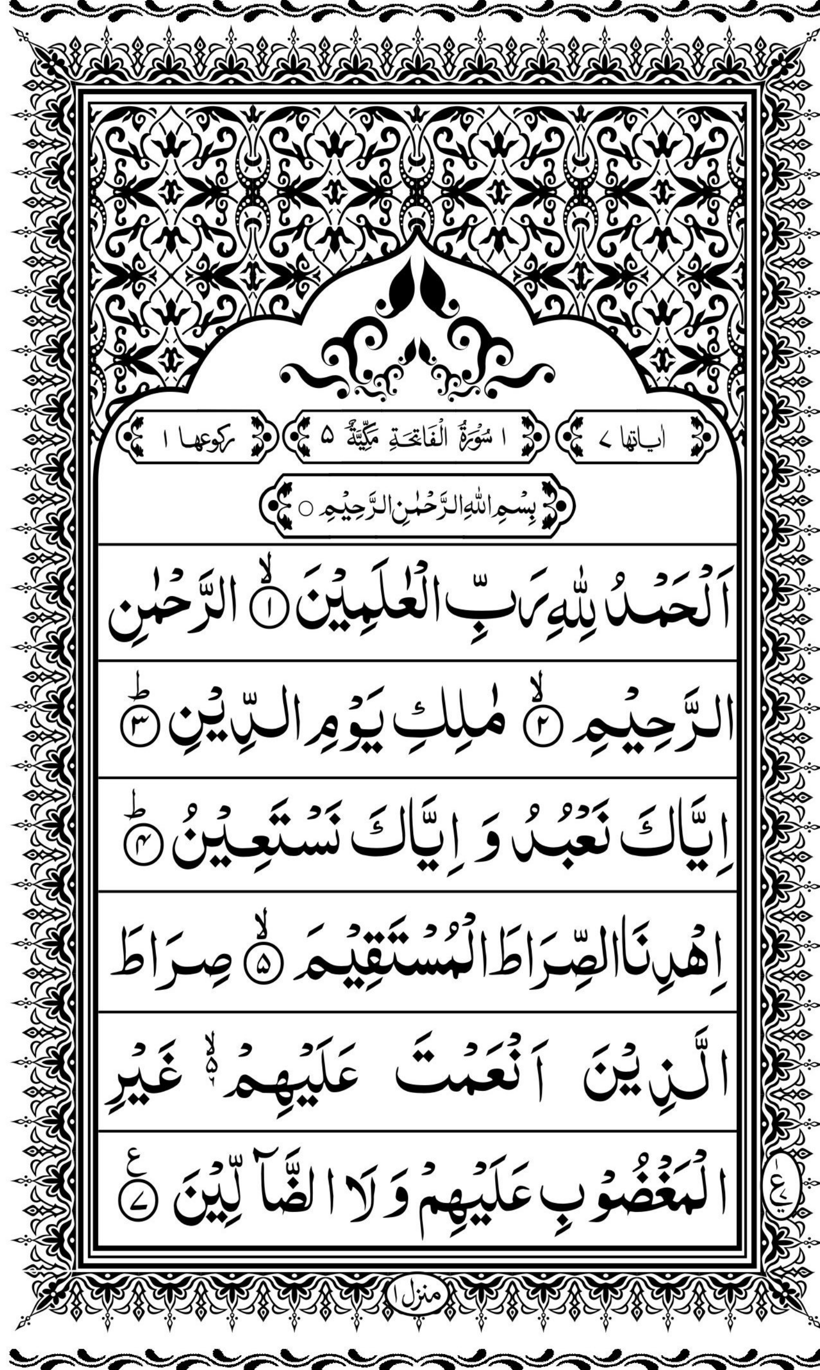
اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّعَلٰۤی اٰلِ
مُحَمَّدٍ کَمَا صَلَّیْتَ عَلٰۤی اِبْرَاھِیْمَ
وَعَلٰۤی اٰلِ اِبْرَاھِیْمَ اِنَّکَ حَمِیْدٌ
مَّجِیْدٌ ط اَللّٰھُمَّ بَارِکْ عَلٰی مُحَمَّدٍ
وَّعَلٰۤی اٰلِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکْتَ عَلٰۤی
اِبْرَاھِیْمَ وَعَلٰۤی اٰلِ اِبْرَاھِیْمَ
اِنَّکَ حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ ط

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ
મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ
(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)

પ્રકરણ-૫

સલાતુત્તસ્બીહની નમાઝની ફઝીલત

ایاتها ٧ ١ سُوْرَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ ٥ رکوعها ١

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ○

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۙ ﴿١﴾ الرَّحْمٰنِ

الرَّحِیْمِ ۙ ﴿٢﴾ مٰلِكِ یَوْمِ الدِّیْنِ ؕ ﴿٣﴾

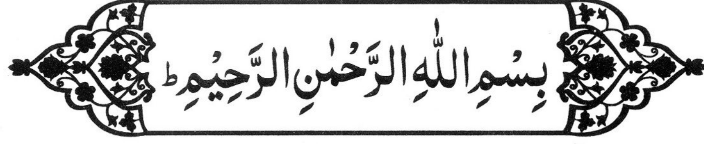
اِیَّاكَ نَعْبُدُ وَ اِیَّاكَ نَسْتَعِیْنُ ؕ ﴿٤﴾

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ ۙ ﴿٥﴾ صِرَاطَ

الَّذِیْنَ اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ ۙ۬ غَیْرِ

الْمَغْضُوْبِ عَلَیْهِمْ وَ لَا الضَّآلِّیْنَ ع ﴿٧﴾

ع

★ બિસ્મિહી તઆલા ★

પ્રકરણ-૫

સલાતુત્તસ્બીહની નમાઝની ફઝીલત

અહાદીસે શરીફહમાં સલાતુત્તસ્બીહની ઘણી જ ફઝીલત, બરકત અને તાસીર બયાન કરવામાં આવી છે.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ એક દિવસ પોતાના કાકા હઝરત અબ્બાસ ઈબ્ને મુત્તલિબ (રદિ.)ને ફરમાવ્યું :

હે અબ્બાસ ! હે મારા માનવંત કાકા ! શું હું આપની ખિદમતમાં એક મૂલ્યવાન ભેટ અને એક કિંમતી તોહફો પેશ કરું ? શું હું આપને એક ખાસ, લાભદાયી વાત બતાવું ? શું હું આપને દસ કામ અને આપની દસ ખિદમતો કરું ? (અર્થાત્ આપને એક એવો અમલ બતાવું, જેનાથી આપને દસ મહાન લાભો પ્રાપ્ત થાય, તે એવો અમલ છે કે) જ્યારે આપ તેને કરશો તો અલ્લાહ તઆલા આપના તમામ ગુનાહો માફ કરી દેશે : (૧) આગલા પણ, (૨) પાછલા પણ, (૩) જૂના પણ, (૪) નવા પણ, (૫) ભૂલચૂકથી થયેલા પણ, (૬) ઈરાદાપૂર્વક કરેલા પણ,

(૭) નાના પણ, (૮) મોટા પણ, (૯) છાની રીતે થયેલા પણ, (૧૦) છડેચોક–જાહેરમાં થયેલાં પણ, (તે અમલ સલાતુત્તસ્બીહ છે) અને તેની રીત આ છે કે,

* આપ (એક સલામથી) ચાર રકા'ત પઢો અને દરેક રકા'તમાં સૂરએ ફાતિહા અને બીજી કોઈ સૂરહ પઢો.
* પછી જ્યારે આપ પહેલી રકા'તમાં કિરા'તથી ફારિગ થઈ જાઓ તો કિયામની જ હાલતમાં (રુકૂઅ પહેલાં) પંદર વાર આ (શબ્દો) પઢો :

سُبْحَانَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَآ اِلٰهَ
اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ ط

સુબ્હાનલ્લાહિ વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ વલા ઈલા–હ ઈલ્લલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર.

* ત્યાર બાદ રુકૂઅ કરો અને રુકૂઅમાં પણ (રુકૂઅની તસ્બીહ પછી) આ જ કલિમાત દસ વાર પઢો.
* પછી રુકૂઅથી ઊઠીને કવમહમાં પણ (ઊભા ઊભા) આ જ કલિમાત દસ વાર પઢો.
* પછી સિજદહમાં ચાલ્યા જાઓ અને સિજદહમાં પણ (સિજદહની તસ્બીહ પછી) આ કલિમાત દસ વાર પઢો.
* પછી સિજદહથી ઊઠીને જલસામાં (અલ્લાહુ અકબર કહ્યા પછી બેઠા બેઠા) આ જ કલિમાત દસ વાર પઢો.
* પછી બીજા સિજદહમાં પણ આ જ કલિમાત દસ વાર પઢો.
* પછી (બીજા) સિજદહમાંથી ઊઠીને (બેસી જાઓ અને ઊભા થતાં પહેલાં, જલસામાં) પણ આ જ કલિમાત દસ

વાર પઢો.

* (એ પછી તકબીર કહ્યા વગર બીજી રકા'ત માટે જલસહમાંથી ઊભા થઈ જાઓ અને કિયામ કરો) આ તરતીબથી આ કલિમાત દરેક રકા'તમાં પંચોતેર (૭૫) વખત પઢો અને આ રીતે ચાર રકા'ત(માં ત્રણ સો વખત) પઢો.

[આ તરતીબ બતાવ્યા પછી આપે (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) ફરમાવ્યું : હે મારા કાકાજાન ! જો આપથી બની શકે તો દરરોજ આ નમાઝ પઢયા કરજો. જો દરરોજ ન પઢી શકાય તો દરેક જુમ્અહના દિવસે (અર્થાત્ અઠવાડિયામાં એકવાર) પઢયા કરજો. જો આ પણ અશકય હોય તો મહિનામાં એકવાર પઢજો અને જો આ પણ અશક્ય હોય તો વર્ષમાં એકવાર પઢજો અને જો એ પણ શકય ન હોય તો કમસે કમ આખા જીવનમાં એક વાર તો અવશ્ય પઢજો જ પઢજો.]

(અબૂ દાવૂદ, ઈબ્ને માજહ, બયહકી, તિરમિઝી, મઆરિફુલ હદીસ)

● સલાતુત્તસ્બીહનો બીજો તરીકો :

આ નમાઝ પઢવાનો બીજો તરીકો આ છે કે પહેલી રકા'તમાં સના પછી અને સૂરએ ફાતિહા પહેલાં મજકૂર કલિમાતને પંદર વખત પઢે. પછી સૂરએ ફાતિહા અને બીજી સૂરહ પઢયા પછી દસ વખત પઢે. પછી રુકૂઅમાં આ જ તસ્બીહ દસ વખત, કવ્મહમાં દસ વખત, બંને સિજદાઓમાં અને બંને સિજદાઓ દરમિયાન દસ–દસ વખત પઢે. આ એક રકા'ત થઈ ગઈ. બીજી રકા'તમાં સૂરએ ફાતિહાથી પહેલાં પંદર વખત અને સૂરએ ફાતિહા તથા બીજી સૂરહ પછી દસ વખત પઢે. પછી પહેલી રકા'તની જેમ બીજા મકામાત (સ્થળો)માં દસ–દસ વખત પઢે. આ જ પ્રમાણે ત્રીજી અને ચોથી રકા'ત પણ પઢે.

આ બંને તરીકા તિરમિઝી શરીફ (૧/૬૩–૬૪)માં મવજૂદ

છે. જેનું જે રીતે મન ચાહે તે રીતે પઢે. ઉલમાએ કિરામે લખ્યું છે કે બંને તરીકાઓ પર અમલ કરી લેવો બેહતર છે. હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મુબારક (રહ.) જે ઈમામ અબૂ હનીફા (રહ.)ના શાગિર્દ અને ઈમામ બુખારી (રહ.)ના ઉસ્તાઝોના ઉસ્તાઝ છે તેઓ આ નમાઝને આ બીજા નંબરે વર્ણવાયેલા તરીકા અનુસાર પઢયા કરતા હતા.

હદીસનું વિવરણ :

(૧) હદીસની કિતાબોમાં સહાબએ કિરામ (રદિ.)એ નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)થી સલાતુત્તસ્બીહની તાલીમ અને તલકીન રિવાયત કરેલી છે. ઈમામ તિરમિઝી (રહ.)એ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ના ખાદિમ અને આઝાદ કરેલા ગુલામ હઝરત રાફિઅ (રદિ.)ની રિવાયત પોતાની સનદથી નકલ કર્યા પછી લખ્યું છે કે એમના સિવાય હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ, હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અમ્ર અને ફઝલ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.)એ પણ એને રિવાયત કરી છે. હાફિઝ ઈબ્ને હજર (રહ.)એ પોતાની કિતાબ ''અલ ખિસાલુલ મુકફ્ફરહ''માં સલાતુત્તસ્બીહની રિવાયતો અને એમની સનદી હેસિયત પર વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરીને લખ્યું છે કે આ હદીસ કમસે કમ 'હસન'' (અર્થાત્ સિહ્હતની દષ્ટિએ બીજા નંબરની) જરૂર છે. અમુક તાબિઈન અને તબ્એ તાબિઈન હઝરાતથી (જેમાં અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મુબારક જેવા જલીલુલ કદ્ર ઈમામ પણ સમાવિષ્ટ છે) સલાતુત્તસ્બીહનું પઢવું અને એની ફઝીલત બયાન કરીને એની પ્રેરણા આપવું પણ સાબિત છે અને આ વાતની સ્પષ્ટ દલીલ છે કે આ હઝરાતના નજીક પણ ''સલાતુત્તસ્બીહ''ની તલકીન અને તરગીબની હદીસ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)થી સાબિત હતી અને ત્યાર પછીના જમાનામાં તો આ સલાતુત્તસ્બીહ મોટા ભાગના નેક

બુઝુર્ગોનો મામૂલ રહ્યો છે. (મઆરિફુલ હદીસ : ૩/૩૭૧)

"થોડીવાર માટે માની લો કે જો તમે દુનિયાના સૌથી મોટા ગુનેહગાર હશો તો પણ આ નમાઝની બરકતથી અલ્લાહ તઆલા તમારી મગફિરત ફરમાવી દેશે."

(સુનને અબી દાવૂદ, મઆરિફુલ હદીસ : ૩/૩૭૨)

(૨) હુઝૂરે અકદસ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ પોતાના પિતરાઈ ભાઈ હઝરત જઅફર (રદિ.)ને પણ સલાતુત્તસ્બીહની તલકીન ફરમાવી હતી. અલબત્ત, આ હદીસમાં મજકૂર ચાર કલિમાતની સાથે "લા હવ્લ વલા કુવ્વ–ત ઈલ્લા બિલ્લાહિલ અલિય્યિલ અઝીમ" પણ આવ્યું છે, (જેથી એને પણ મિલાવી લેવામાં આવે તો બેહતર છે.)

નિય્યત : હું અલ્લાહ તઆલાના વાસ્તે સલાતુત્તસ્બીહની ચાર રકા'ત નફલ નમાઝ પઢવાની નિય્યત કરું છું, રુખ મારું કિબ્લા તરફ, અલ્લાહુ અકબર.

મસાઈલ :

(૧) આ નમાઝ મકરૂહ અવકાત સિવાય દરેક વખતે પઢી શકાય છે.

(૨) બેહતર આ છે કે આ નમાઝને ઝવાલ પછી, ઝોહર પહેલાં પઢી લે, (જેમ કે, એક હદીસમાં ઝવાલ પછીના શબ્દો આવ્યા છે); પરંતુ ઝવાલ પછી પઢવાનો સમય ન મળે તો ગમે તે સમયે પઢી લે.

(૩) બીજી અને ચોથી રકા'તમાં અત્તહિય્યાતથી પહેલાં આ કલિમાતને દસ વાર પઢે.

(૪) આ નમાઝ માટે કોઈ સૂરહ નિયુક્ત નથી. ચાહે તે સૂરહ પઢી શકે છે. અમુક રિવાયતોમાં છે કે જે પણ સૂરતો પઢે, લગભગ

વીસ આયતો જેટલી હોય.

(૫) આ તસ્બીહાતની ગણતરી ઝબાનથી કદાપિ કરે નહિ, કારણ કે ઝબાન વડે ગણવાથી નમાઝ તૂટી જશે. તસ્બીહ હાથમાં પકડીને ગણતરી કરવી યા આંગળીઓ બંધ કરીને ગણતરી કરવી મકરૂહ છે, એ કારણે બેહતર આ છે કે આંગળીઓ જે જગ્યાએ મૂકેલી હોય, તેમને ત્યાં જ રહેવા દઈને પ્રત્યેક કલિમહ પર એમને દબાવી દબાવીને ગણતરી કરતો રહે.

(૬) જો કોઈ જગ્યાએ આ તસ્બીહાત પઢવાનું ભૂલી જાય તો આગલા બીજા રુકનમાં એમને પૂરી કરી લે. અલબત્ત, ભૂલી ગયેલી તસ્બીહાતની કઝા રુકૂઅથી ઊભા થઈને અને બંને સિજદાઓ દરમિયાન ન કરે. એ જ પ્રમાણે પહેલી અને ત્રીજી રકા'ત પછી જયારે બેસે તો એમાં પણ ભુલાયેલી તસ્બીહાતની કઝા ન કરે, બલકે એમની તસ્બીહાતને (દસ–દસ વખત) પઢી લે અને એમના પછી જે રુકન હોય, તેમાં ભૂલી ગયેલી તસ્બીહાતને અદા કરી લે.

(૭) જો કોઈ કારણે સિજદએ સહ્‌વ પેશ આવી જાય તો એમાં આ તસ્બીહાત નં પઢે, અલબત્ત, કોઈ જગ્યાએ ભૂલથી તસ્બીહાત પઢવાનું છોડી દેવાયું હોય, જેના કારણે પંચોતેરની સંખ્યામાં ઘટાડો થઈ રહ્યો હોય અને હજુ સુધી કઝા ન કરી હોય તો એને સિજદએ સહ્‌વમાં પૂરી કરી લે.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ
મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ
(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)

પ્રકરણ-૬

ઈમાન અને ઈસ્લામ વિશે ઘણી જ જરૂરી માહિતી

દુરૂદે ઈબ્રાહીમ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّعَلٰٓى اٰلِ
مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰٓى اِبْرَاهِيْمَ
وَعَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ
مَّجِيْدٌ ط اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ
وَّعَلٰٓى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰٓى
اِبْرَاهِيْمَ وَعَلٰٓى اٰلِ اِبْرَاهِيْمَ
اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ط

★ બિસ્મિહી તઆલા ★

પ્રકરણ-૬

ઈમાન અને ઈસ્લામ વિશે ઘણી જ જરૂરી માહિતી

(૧) ઈમાન અને ઈસ્લામ

لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ ط

લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ.

અર્થ : અલ્લાહ તઆલા સિવાય કોઈ મા'બૂદ નથી, મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) અલ્લાહના રસૂલ છે.

દરેક આકિલ (બુદ્ધિવાન) અને બાલિગ (પુખ્તવય)ના ઝિમ્મે અલ્લાહની ખૂશ્નૂદી માટે, કોઈ પણ જાતના સ્વાર્થ વિના, દિલની સચ્ચાઈ સાથે અલ્લાહની મા'બૂદિયત પર અને મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ની પયગમ્બરી પર ઈમાન લાવવું વાજિબ છે. અર્થાત્ દિલમાં એવું સમજવું કે હું ખુદા સિવાય કોઈની ઈબાદત કદાપિ કરીશ નહિ અને મુહમ્મદ

રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ની રિસાલતના હુકમો સિવાય અન્ય કોઈના હુકમો પર કદી અમલ કરીશ નહિ. જ્યારે માણસ સાચા દિલથી આવું સમજ્યો અને જીભથી "લા ઈલા–હ ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ"નો ઈકરાર પણ કર્યો તો એને "મુઅ્મિન" કહે છે.

હવે મુઅ્મિનને જોઈએ કે, દિલમાં પોતાને જેવો સમજ્યો છે, એ જ પ્રમાણે પોતાના દિલ, ઝબાન અને અવયવોથી રિસાલતના હુકમો પર અમલ કરવા મંડે અને શિર્ક–બિદઅત તથા ગુનાહના કાર્યોથી ઘણો જ બચતો રહે અને ખુદાની ઈબાદતના કાર્યોને એની મખ્લૂક માટે કદાપિ બજાવી લાવે નહિ. હઝરત મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ (સલ.)ની રિસાલતના હુકમોને તથા આપની રસમો અને આદતોને પોતાની ખૂશી–ગમીનાં કાર્યોમાં છોડી દઈ અન્યોની ચાલ–ચલગત અને રસમો–આદતોને અપનાવે નહિ. આપ (સલ.)નો ઈરશાદ કોઈ દીનદારથી સાંભળે તો તરત દિલની ખૂશી સાથે એને માની લે અને એના પર અમલ કરવા મંડે. આપ (સલ.)ના હુકમો પર અમલ કરવાને શરમ સમજે નહિ; બલકે એને દુનિયા–આખિરતની કામિયાબી, ઈઝ્ઝત અને ગર્વના કારણરૂપ સમજે, એને જ "મુસલમાની" કહે છે. અલ્લાહ તઆલા સર્વે ઈમાનીઓને નેક કામો કરવાની તવફીક આપે અને ઈમાનથી દૂર કરનાર કામોથી બચાવે, આમીન !

આકિલ અને બાલિગ મુઅ્મિનના ઝિમ્મે રાત–દિવસમાં પાંચ (૫) ટાઈમની નમાઝો ફર્ઝ છે. દરેક વખતની નમાઝને એના ટાઈમમાં જ અદા કરવી. આળસ અને સુસ્તીના કારણે છોડવી નહિ, કારણ કે નમાઝ મૌત સિવાય કોઈ પણ સંજોગોમાં માફ નથી.

દરેક વર્ષે રમઝાન શરીફના એક માસના રોઝા રાખવા ફર્ઝ છે.

જો કોઈ મુસલમાન માલદાર હોય તો તેણે દરેક વર્ષે એકવાર પોતાની આખી મિલકતની ઝકાત કાઢવી અને જીવનભર એકવાર કા'બા શરીફની હજ કરવી ફર્ઝ છે. માલદારે દર વર્ષે ઈદુલ ફિત્રના દિવસે નમાઝ પહેલાં સદકએ ફિત્ર અદા કરવો અને ઈદુલ અદહાના દિવસે નમાઝ પછી કુર્બાની કરવી વાજિબ છે.

જો કોઈ મુસલમાન એક સમયની નમાઝ ઈરાદાપૂર્વક છોડી દેશે તો એના બદલે એંસી (૮૦) હુકૂબા જહન્નમની આગમાં સળગતો રહેશે. એક હુકૂબા એંસી (૮૦) હજાર વરસની મુદ્દતને કહે છે. જો કોઈ માણસ માલની ઝકાત અદા કરશે નહિ તો એ માલને દોઝખમાં તપાવીને એના દ્વારા એને ડામ દેવામાં આવશે અને ઝવેરાત અજગર બનીને એને કરડતો–દંશતો રહેશે. જો કોઈ માણસ અલ્લાહની ઝાત અને સિફાતમાં એની કોઈ મખ્લૂકને શરીક કરશે તો એ સદા–સર્વદા જહન્નમમાં રહેશે. એનો કદી છૂટકારો થશે નહિ. નઉઝુ બિલ્લાહિ મિન્હા.

(૨) ઈમાનિય્યાત વિશે જરૂરી માહિતી

(૧) ઈમાને મુજમલ :

آمَنْتُ بِاللّٰهِ كَمَا هُوَ بِأَسْمَائِهٖ وَصِفَاتِهٖ
وَقَبِلْتُ جَمِيْعَ اَحْكَامِهٖ ط

આમન્તુ બિલ્લાહિ કમા હુ-વ બિઅસ્માઈહી વ સિફાતિહી વ કબિલ્તુ જમી-અ અહ્કામિહી.

અર્થ : ઈમાન લાવ્યો હું અલ્લાહ પર, જેવો કે એ પોતાનાં નામો અને સિફતો–વિશેષણો સાથે છે અને મેં એના તમામ હુકમો કબૂલ કર્યા.

(૨) ઈમાને મુફસ્સલ :

اٰمَنْتُ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ، وَالْقَدْرِ خَيْرِهٖ وَشَرِّهٖ
مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰى، وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ ط

આમન્તુ બિલ્લાહિ વ મલાઈ-કતિહી વ કુતુબિહી વ રુસુલિહી વલ્ યવ્મિલ્ આખિરિ વલ્ કદ્રિ ખય્રિહી વ શર્રિહી મિનલ્લાહિ તઆલા વલ્બઅ્ષિ બઅ્દલ્ મવ્તિ.

(૧) હું અલ્લાહ તઆલા પર ઈમાન લાવ્યો,

(૨) હું અલ્લાહ તઆલાના ફરિશ્તાઓ પર ઈમાન લાવ્યો,

(૩) હું અલ્લાહ તઆલાની કિતાબો પર ઈમાન લાવ્યો,

(૪) હું અલ્લાહ તઆલાના પયગમ્બરો પર ઈમાન લાવ્યો,

(૫) અને કિયામતના દિવસ પર ઈમાન લાવું છું,

(૬) અને સારું તથા બૂરું જે કાંઈ બને છે તે બધું અલ્લાહ તઆલા તરફથી જ બને છે, એ વાત પર હું ઈમાન લાવું છું,

(૭) મૃત્યુ પછી કિયામતના દિવસે ફરી સજીવન થઈને હિસાબ–કિતાબ આપવા પર અને તેનો બદલો આપવા માટે ફરી સજીવન થવા પર હું ઈમાન લાવું છું.

મજકૂર સંપૂર્ણ સાતેય ઈમાનિય્યાત પર ઈમાન ધરાવવું જરૂરી છે. આ સાત ઈમાની બાબતો પૈકી જો કોઈ એક બાબતનો પણ ઈનકાર કરશે તો તે વ્યક્તિ મુઅમિન લેખાશે નહિ, બલકે કાફિર જ લેખાશે. (''દારુલ ઉલૂમ'' માસિક, જુલાઈ–૨૦૦૧)

(૩) ઈમાનનામું

● ઈમાનના ફર્ઝ :

ઈમાનના બે ફર્ઝ છે : (૧) કલિમ-એ-તય્યિબહ ઝબાનથી પઢવો, (૨) એના અર્થને દિલથી સાચો જાણવો.

● કલિમહના ફર્ઝ :

કલિમહના ત્રણ ફર્ઝ છે : (૧) ઉંમરમાં એકવાર પઢવો, (૨) સહીહ પઢવો, (૩) કોઇ પઢવાનું કહે તો જલદી પઢવો.

● ઈમાનની સિફતો :

ઈમાનની સાત સિફતો છે : (૧) અલ્લાહ પર ઈમાન લાવવું, (૨) ફરિશ્તાઓ પર ઈમાન લાવવું, (૩) આસમાની કિતાબો પર ઈમાન લાવવું, (૪) પયગમ્બરો પર ઈમાન લાવવું, (૫) કિયામત પર ઈમાન લાવવું, (૬) તકદીર પર ઈમાન લાવવું, (૭) મૃત્યુ બાદ સજીવન થવા પર ઈમાન લાવવું.

● ઈમાનની શરતો :

ઈમાનની સાત શરતો છે : (૧) ઈખ્તિયારે-સ્વેચ્છાએ ઈમાન લાવવું, (૨) ગૈબ પર ઈમાન લાવવું, (૩) ગૈબની ખબર અલ્લાહ જ જાણે છે, એમ કહીને ઈમાન લાવવું, (૪) હલાલને હલાલ જાણવું, (૫) હરામને હરામ જાણવું, (૬) અલ્લાહના ક્રોધ-કોપથી ડરતા રહેવું, (૭) અલ્લાહની રહમતના ઉમ્મીદવાર રહેવું.

● ઈમાનની સલામતીની શરતો :

ઈમાન સલામત રહેવાની શરતો ચાર છે : (૧) ઈમાન પામવાથી ખુશ રહેવું, (૨) ઈમાન છીનવાઈ જવાથી ડરતા રહેવું,

(૩) ઈમાનથી મહરૂમ કરનાર ચીજોથી દૂર રહેવું, (૪) મુસલમાનો પર મહેરબાન રહેવું.

● ઈમાનના અહકામ :

ઈમાનના અહકામ સાત છે : (૧) જાનથી, (૨) માલથી, (૩) તકલીફથી, (૪) બદગુમાનીથી, (૫) ધોકાથી, (૬) હંમેશા દોઝખી બનવાથી અમન દેવી, (૭) જન્નતે લઈ જવું.

● ઈમાનના વાજિબ :

ઈમાનના બાર વાજિબો છે : (૧) બિદઅતથી બચવું, (૨) નેક લોકોની સોહબતમાં રહેવું, (૩) ખરાબ લોકોથી દૂર રહેવું, (૪) સ્વજનોને દીનની તા'લીમ આપવી, (૫) રિશ્તેદારોથી મેળમિલાપ રાખવો, (૬) બે ઝઘડતા મુસલમાનોમાં સુલેહ કરાવવી, (૭) યતીમોથી મુહબ્બત કરવી, (૮) ગરીબો પર રહમ કરવી, (૯) તરસ્યાંને પાણી પિવડાવવું, (૧૦) રસ્તેથી કાંટા, પથ્થર, ગંદકી દૂર કરવી, (૧૧) બીમારની ખબર–અંતર પૂછવી, (૧૨) મય્યિતને નવડાવવી.

● ઈસ્લામના ફર્ઝ :

અલ્લાહ તઆલા અને રસૂલ (સલ.)ની પેરવીને ઈસ્લામ કહે છે.

ઈસ્લામના પાંચ ફર્ઝ છે : (૧) કલિમએ શહાદત, (૨) નમાઝ, (૩) રોઝા, (૪) ઝકાત, (૫) હજ્જ.

● ઈસ્લામના વાજિબ :

ઈસ્લામના સાત વાજિબો છે : (૧) વિત્ર, (૨) ફિત્ર, (૩) કુર્બાની, (૪) ઉમરહ, (૫) માં–બાપની પેરવી, (૬) અવરતે શવહરની તાબેદારી કરવી, (૭) મહરમનું ભરણપોષણ.